

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 42 (4017)

СУБОТА

15

ЖОВТНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

Пригадується зустріч зі Світлою КОВАЛЕНКО напередодні її від'їзду на XX з'їзд ВЛКСМ. Очі дівчини світилися тихою радістю, з неприхованою гордістю розповідала вона про колектив, який делегував її на комсомольський форум.

— Ось — нова зустріч. І знову Світлана сповнена оптимізму.

— Що нового? — перепитала. — Дещо е...

І повідала про успіхи колективу цеху розкрою Кіровоградського швейного об'єднання, комсомольську організацію якого вона віднедавна очолила.

— Шнемо нові пальта, блузони, попнт на них небачений, — підкреслила.

Від себе додаю, що за час, що минув від XX з'їзду, Світлана Коваленко стала членом КПРС, недавно вона рапортувала про виконання соціалістичних зобов'язань, взятих на честь 70-річчя ВЛКСМ. Тобто, ще в жовтні впоралася з річною виробничою програмою.

Василь ГРИБ.
Фото автора.

читайте
в наступних
номерах

● Ефект голого на площі... Він знайомий тим, хто нині повним ходом рапортує про високі цифри охоплення колгоспників новими формами господарювання, а в магазинах у той же час немає й натяку на збагачення асортименту...

● До 70-річчя ВЛКСМ: виступ першого секретаря обкому комсомолу П. Малого, фотобіографія обласної комсомолії, «я кинула комсомол, бо...»

● Він завжди, навіть у найжорстокіші роки, думав

про збереження людяності. Про життя І. Т. Байборощі, репресованого 1937 року і посмертно реабілітованого після XX з'їзду КПРС, читайте у черговому матеріалі рубрики «Право на реабілітацію» під назвою «... І будуть люди на землі».

Підкріплювати перебудову практичними ділами

10—11 жовтня відбувся Пленум Центрального Комітету Компартії України. На розгляд Пленуму було винесено такі питання:

Про роботу по виконанню у республіці рішень XIX Всесоюзної конференції КПРС, липневого і вересневого (1988 р.) Пленумів ЦК КПРС.

Про заходи щодо поліпшення продовольчого забезпечення населення республіки.

Організаційні питання.

З доповіддю у першому питанні виступив член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України В. В. Щербіцький.

Рішення XIX Всесоюзної партійної конференції, липневого і вересневого (1988 р.) Пленумів ЦК КПРС, відзначалося у доповіді, надалі всій роботі по перебудові нового могутнього імпульсу. Конференція, яка виробила конкретну програму дій на новому етапі перебудови, ще раз підтвердила, що партія твердо й послідовно йде курсом квітневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС, курсом XXVII з'їзду партії. Про це свідчать і рішення, прийняті вересневим ц. р. Пленумом ЦК КПРС і позачерговою сесією Верховної Ради СРСР.

На Пленумі було дано вимогливий і критичний аналіз початкового етапу економічної реформи у республіці. Відзначалося, що в економіці в цілому поступово долаються труднощі, посилюються прогресивні тенденції, набирають сили нові методи господарювання. З почат-

ку п'ятирічки перевиконано планові завдання по зростанню валового суспільного продукту, національного доходу, продуктивності праці в народному господарстві. Істотно виросли обсяги середньорічної валової продукції сільськогосподарства, капітального будівництва, збільшились вантажні та пасажирські перевезення. Позитивні процеси відбуваються і в соціальній сфері.

А втім народне господарство республіки багато в чому продовжує рух по екстенсивному шляху, зберігає в основному затратний характер. Цього року 1300 підприємств та організацій працюють збитково. Кожен п'ятий трудовий колектив не виконує зобов'язань по поставках і плану по прибутку. Відстає від запитів споживача і вимог ринку легка промисловість.

У доповіді і виступах учасників Пленуму підкреслювалось: про результати перебудови люди судять насамперед по реальних змінах у їх повсякденному житті. Тому корінним соціально-політичним питанням нині є збільшення виробництва і поліпшення постачання населення продуктів харчування. Робота, що проводиться в республіці, дала змогу за останні два роки дещо поліпшити постачання населенню продовольства. І все ж проблеми з продажем м'яса та деяких молочних продуктів не розв'язано.

Поправити становище з виробництвом м'яса, що склалося, важко, але можна, якщо підійти до справи по-новому, сповна реалізуючи величезні можливості,

закладені в новому економічному механізмі господарювання. Насамперед, це розвиток орендного підприємства та інших прогресивних форм організації праці і управління. Однак облягпроми, та й керівники держагропрому республіки не проявляють тут ініціативи і розторопності. Незадовільно розв'язуються продовольчі питання у Вінницькій, Одеській областях.

У ряді найважливіших стоїть житлова проблема. Для її розв'язання в республіці послідовно здійснюється комплексна цільова програма «Житло-2000». Основну відповідальність за її реалізацію несуть місцеві органи влади. На жаль, не скрізь це усвідомили. Особливу увагу слід приділити здійсненню розробленої в республіці комплексної програми соціального розвитку села.

Учасники Пленуму значну увагу приділили роботі по перебудові діяльності партійних органів, підвищенню ролі Рад народних депутатів. Відзначалося, що в умовах поглиблення перебудови і здійснення реформи політичної системи країни змінюються функції партійних органів. З урахуванням цього має бути виконана велика і відповідальна робота по створенню нової структури апарату партійних комітетів, яку треба провести до початку звітно-виборчих партконференцій. Головне тут полягає в тому, щоб відмовившись від дроблення апарату за відомою ознакою на ділі забезпечити розмежування функцій партійних і радянських органів, зосередити увагу партійних комітетів на політичній, організаторській і виховній роботі в масах.

Учасники Пленуму порушували питання вдосконалення структури перебудови стилю роботи профспілки, комсомолу.

На Пленумі ґрунтовно обговорювались питання оновлення всієї ідеоло-

гічної роботи. Йшлося про проблеми, пов'язані з розвитком української культури і мови, реставрацією національних пам'яток, незадовільним станом багатьох історичних місць і заповідників, забрудненням навколишнього середовища, розглядальсь питання роботи з масовою інформацією в умовах поглиблення демократизації і гласності. Із заключним словом виступив В. В. Щербіцький.

В обговореному питанні Пленум прийняв постанову.

Схвалено організаційний план ЦК Компартії України по практичній реалізації в республіці рішень XIX Всесоюзної конференції КПРС, липневого і вересневого (1988 р.) Пленумів ЦК КПРС.

З інформацією про заходи щодо поліпшення продовольчого постачання населення республіки виступив член Політбюро ЦК Компартії України, Голова Ради Міністрів УРСР В. А. Маслов. В обговореному питанні прийнято постанову.

Розглянуто організаційні питання. Відповідно до настанов XIX Всесоюзної партійної конференції, рішень вересневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС Пленум прийняв рішення про комісії ЦК Компартії України в найважливіших напрямках партійно-політичної роботи, Пленум ухвалив І. О. Мозгового від обов'язків члена Політбюро і секретаря ЦК Компартії України у зв'язку з виходом на пенсію.

Членом Політбюро і секретарем ЦК Компартії України обраний І. Г. Гринцов.

З кандидатів у члени ЦК Компартії України переведені перший секретар Донецького обкому партії А. Я. Віктор і перший секретар ЦК ЛКСМУ В. І. Бух.

(РАТАУ).

інформація

«Екватор» з Миколаєва. Не будемо переповідати повністю його змісту. Суть листа ось у чому: незважаючи на протести громадськості й застереження науковців, Мінатоменерго СРСР продовжує нарощувати потужності атомних станцій на Україні.

надійність існуючих систем безпеки, не тільки будівництво, а й використання вже збудованих атомних станцій скорочується.

Миколаївці не лише висловили своє незадоволення практикою Мінатоменерго, але й

Ні—дальшому будівництву!

Під таким заголовком у номері «Кіровоградської правди» за 27 серпня ц. р. вже було опубліковано відкритого листа працівників виробничого об'єднання

Зокрема, передбачається будівництво п'ятого і шостого блоків Південноукраїнської АЕС. Це відбувається у той час, коли в усьому світі, з огляду на недостатню

внесли такі пропозиції (читусмо):

«1. Припинити створення водосховищ на Південному Бугу і терміново провести в Миколаєві виїзну сесію АН

УРСР разом з Мінатоменерго, Мінводгоспом, Держкомприроди, Іншими відомствами і громадськістю нашої області для прийняття необхідних рішень щодо Південноукраїнської АЕС із широким висвітленням її ходу в місцевій пресі, по радіо й телебаченню.

2. Провести опитування громадської думки щодо порушених нами питань, які стосуються будівництва ПУ АЕС і торкаються кожного жителя області.

3. Провести спеціальну сесію обласної Ради народних депутатів з урахуванням рішень виїзної сесії АН УРСР, громадської думки, прийняти рішення по дальшому будівництву ПУ АЕС, використанню Південного Бугу і направити його до Верховної Ради Ук-

раїни для прийняття відповідного рішення по республіці. Одночасно з цим розробити програму енергостачання області і підкріпити її заходами економічного порядку».

Автори пропозицій звернулися через газету і до мешканців Кіровоградщини із закликом підтримати їх. Цей залик знайшов підтримку не лише у читачів «Кіровоградської правди», а й «Молодого комуніста». Зібрано близько 1300 підписів кіровоградців (ця кількість постійно зростає).

Серед тих, хто висловився за припинення подальшого будівництва атомних станцій, — колективи СКТБ головної підприємства ВО «Друкумаш», обласної наукової бібліотеки імені Крупської,

СШ № 32 м. Кіровограда та Новгородівської середньої школи, мешканці Балківського мікрорайону обласного центру та інші.

Редакція нагадує, що нині ще не пізно поставити і свій підпис, наш молодий читачу, під листом і пропозиціями миколаївців. Власне, такі підписи проти (або, можливо, і за) подальшого будівництва Південноукраїнської АЕС стануть першим кроком до виконання другого пункту пропозицій миколаївців. Листа з приводу дальшого будівництва атомної станції із підписами, що виражають волю громадян, редакція направляє на адресу Президії Верховної Ради УРСР.

Наш кор.

Злочинця засуджено

Кілька років тому Кіровоград приголомшила моторошна звістка: в центрі міста, поблизу середньої школи № 4, по-звірячому замордовано малолітню дівчинку. В серпні нинішнього року Іркутська газета «Советская молодежь» в п'яти номерах розповіла про того, хто вчинив цей жахливий злочин.

Василь Кулик народився 1956 року пізніми пологоми, раніше 7 місяців вагітності, і лікар, котрий приймав роди, сказав матері: «Він не буде нормальною людиною». Слова виявилися пророчими, хоча на перший погляд ця сім'я (батько — вчений, публікував і художні твори, мати — директор школи) мала б дати синові нормальне виховання. Однак батько був людиною жорстокою, морально нечистоплотною. Між членами родини панували сухі, черстві стосунки. Ще в молодших класах за Куликом помічали

садистські прояви, зокрема, він мучив котів... Далі він вивчився на лікаря, одружився, має двох дітей, працював в Іркутську. Був непоганим спеціалістом, багатом хворим подобався за рідкісну нині для медиків, та й взагалі для нашого оточення, привітність, лагідність, м'якість. Не лінувався перепитати, наприклад, стареньку жінку про здоров'я, прийти до неї додому без виклику. Потім сім таких жінок знайшли мертвими... Згвалтував і вбив Кулик також шестеро дітей, одну дитину під час приїзду в Кіровоград, інших — в Іркутську. Намагався згвалтувати і власного сина...

Статтю страшно читати не тільки через опис кривавих діянь маньяка. Не менший жах викликає те, що більшість злочинів Кулик вчинив у межах одного району міста залишаючи сліди, речові докази. Він віз що-

денник, де записував свої враження, відчувті під час злочинів, і не дуже його й ховав. Однак правоохоронні органи через недбалість, розхлябаність, непрофесіоналізм не змогли вийти на Кулика. Уже довго знаходилися під слідством два підозрюваних, уже один навіть зізнався через недозвілені методи допитів, а Кулик у день свого 30-річчя вийшов на вулицю «робити собі подарунок». Його побачили дві жінки, коли він тягнув за собою хлопчика, покликали перехожого, котрий затримав Кулика і привів його в міліцію...

Слідству чинили перешкоди окремі працівники правоохоронних органів. У ході розслідування з'ясувалося, що Кулик якось розповів про свої дії знайомому, але той нікому про це не повідомив, за що буде притягнутий до кримінальної відповідальності.

Кулик засуджений до смертної кари. Вирок оскарженню не підлягає.

15 жовтня 1988 року

НІЯКОГО перебільшення немає.

Двадцятирічний атлет з Кіровограда Вячеслав Жуков нині — найсильніший в області. Його результат 700 кілограмів у силовому атлетичному триборстві, продемонстрований на прикінці лютого минулого року, і є тим символом, на який рівняється чимало молоді, яка займається штангою.

...Почалося все з важкої атлетики.

кою атлетикою. Але яка це мука — підходити до штанги тільки після прийняття знечулювальних препаратів! Перед Жуковим постало питання вибору: забути про штангу або ж продовжувати ходити в зал і стогнати після кожного тренування. Не будемо говорити неправду — вибрав перше. Та нащодавно, адже правильну відповідь підказала книжка Юрія Власова «Формула мужності». «Вперше я зрозумів, що

зультату майстер спорту Олександр Рогозін (категорія до 82,5 кілограма), а «напівтяжів» чекає дуель Володимира Балакирьова та новачка змагань Юрія Вілкіна.

— Але ти нічого не скажеш про свою вагову категорію — понад 100 кілограмів...

— А що казати якщо поки що я борюся лише зі штангою, адже ніхто на змагання не з'являється. Чимало втрачають турніри через

ти, і планомірна робота секцій в області. Але це досягнення, так би мовити місцевого значення. Чому кировоградців досі не чути на республіканській арені!

— Як це не прикро, але наші спортивні керівники продовжують тягнути із справою створення обласної федерації атлетизму. Тому змагання доводиться організовувати самим атлетам і тренерам. Відсутня й

пропаганда цього виду спорту. Мені не зрозуміло, чому змагання проводяться у маленькому спортклубівському залі. Адже атлетизм не стільки видовище, скільки пропаганда здорового способу життя. Особливо для молоді.

Залишається лише два тижні до змагань. Що приносять вони нам? Скільки рекордів наберуть нової ваги? Любителю статистики нагадаємо, що для вико-

нання нормативів майстрів спорту СРСР нашим головним атлетичним силам необхідно підкорити такі ваги у триборстві: Юрію Шнеєру — 620 кілограмів, Олександр Рогозін — 660, Олександр Швєц — 692,5, Вячеславу Жукову — 727,5. Як ви вже знаєте, останній на тренуваннях подолав суму 745 кілограмів. Що ж, закликаємо офіційного визнання цих солоних радощів. С. БОНДАРЄВ.

СОЛОНІ РАДОЩІ ВЯЧЕСЛАВА ЖУКОВА

Деякі думки найсильнішої людини Кіровоградщини за два тижні до виходу на поміст

У 1976 році Слава Жуков уперше з'явився в спортклубівській секції «Зірка» у тренера Володимира Васильовича Іващишина. Ось його тодішні результати: ривок — 55 кілограмів, поштовх — 75, присідання зі штангою — 100, потяг — 120, жим — 50. Якщо скла-

ти три останні результати, буде сума 270 кілограмів. Але це так, для статистики — адже показники тренувальні. Дванадцять років тому атлетична гімнастика перебувала у підпіллі й вважалася «персоною нон грата» радянського спорту.

Тоді Вячеслав навчався у машинобудівному технікумі, де завжди чимало уваги приділялося спорту, служив в армії, поступив до вищого військового училища. І тут, наче блискавка: відріхувати з училища через важку хворобу нирок! А військова лікарняна комісія дізнавшись про захоплення Жукова штангою, зробила категоричний висновок: «Більше трьох кілограмів не піднімати! Інакше більше року без операції не протягнеш!»

Можна зрозуміти молоду, повну сили людину, яка тільки почала прицілюватися «на результат», котра мріяла про майстерське звання. І все ж Вячеслав не припинив занять важ-

чини вразливості людини ховаються в ній самій, — писав відомий важкоатлет. — Людина здатна на неймовірне лише за умови здорового духу. Так, спочатку хворіє дух, а потім — тіло! Тому тілом і духом треба керувати».

У листопаді минулого року Жукова знову побачили на атлетичній «примірці» в клубі Олександра Рогозіна «Тепловик». До перших відповідалних змагань залишався рівно місяць...

— Вячеслав, нині ти двохразовий переможець обласних змагань, рекордсмен Кіровоградщини. Через два тижні — нові змагання. Хочеться почути твою думку про боротьбу атлетів, яку побачать кировоградські глядачі в залі спортклубу «Зірка» 30 жовтня.

— За практикою двох попередніх турнірів підкреслюю, що найцікавіша боротьба знову розгорнеться у ваговій категорії до 75 кілограмів. До речі, тут збирається найбільша кількість учасників, але фаворитів двоє — Юрій Шнеєр та Сергій Перевезенцев. Нагадаю що Шнеєр переміг в останній раз з новим рекордом області, який склав рівно 500 кілограмів у триборстві. Знову прицілюється на підвищення свого ре-

зультату одного з основоположників сучасної кировоградської атлетичної гімнастики Віктора Чудного. Нагадую, що в першому чемпіонаті він участі не брав, а в другому лише «виводив» на поміст свого товариша Юрія Шнеєра. Та ми всі чекаємо повернення Віктора Чудного. Цей чудовий спортсмен може продемонструвати високі результати.

— На минулих змаганнях твій результат склав 700 кілограмів. Які плани на 30 жовтня!

— Під час тренувань мені підкорилися такі ваги жим — 175 кілограмів, потяг — 310, присідання — 260.

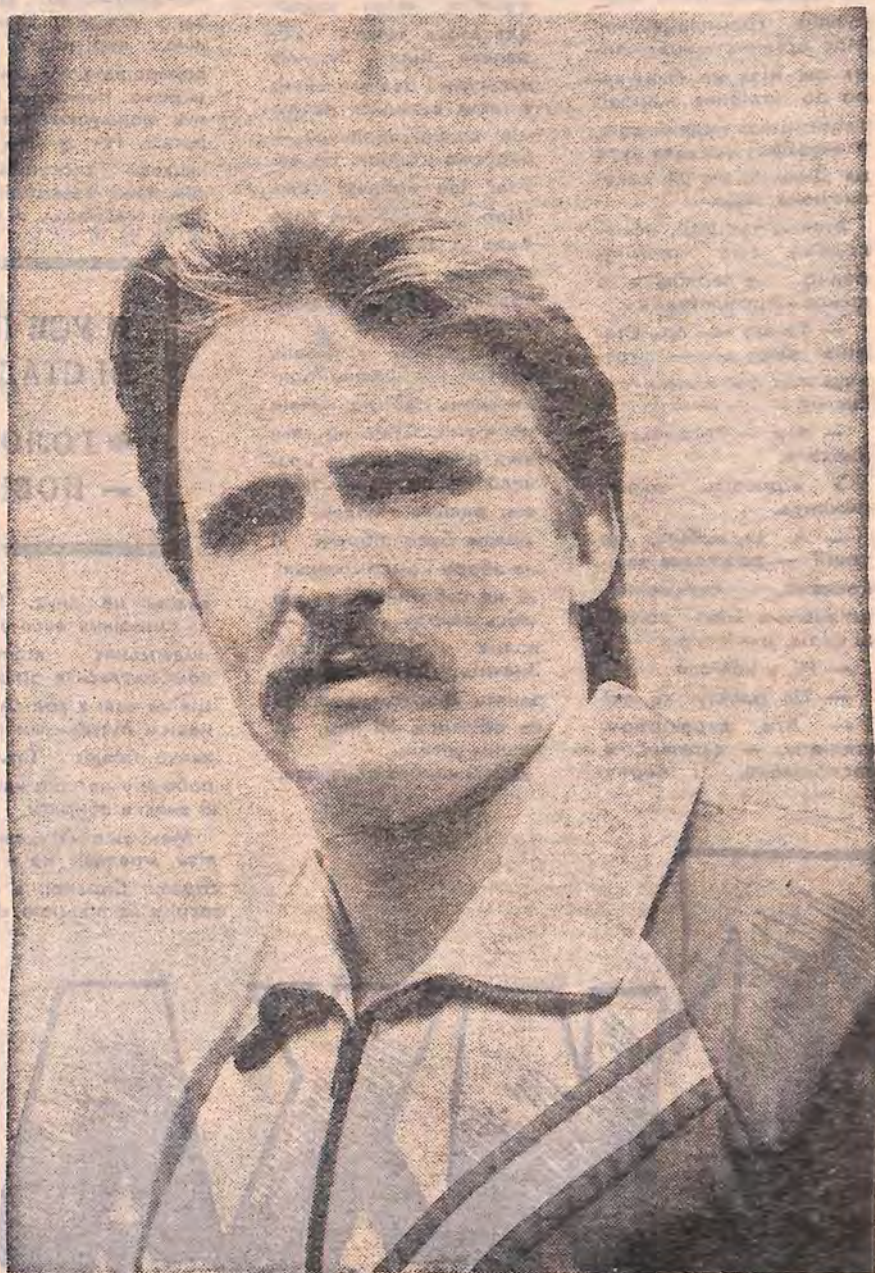
— Разом це — 745 кілограмів...

— Виходить так, але я не рахував.

— Які нові імена ми почуємо під час жовтневого свята атлетизму!

— Я вже казав про Юрія Вілкіна, а ще — Ігор Литвинов із спортклубу «Зірка» який виступає у ваговій категорії до 90 кілограмів. Його тренувальний результат у потягу (230 кілограмів) перевищує нинішній рекорд області, що належить Балакирьову.

— Кіровоградський атлетизм прогресує. Це доводять і підвищені результа-

СУПЕРНИКИ ВІДОМІ, СКЛАД—ТЕЖ

З 18 жовтня по 1 листопада у Луцьку відбудеться жіночий гандбольний турнір за програмою IV міжнародних республіканських ігор. Перед від'їздом на ці найвідповідальніші змагання року наш кореспондент зустрівся із старшим тренером жіночої збірної області з ручного м'яча Сергієм Ольшевським:

— Турнір в Луцьку стане справжнім гандбольним парадом республіки. Двадцять один колектив виборюватиме першість у чотирьох

групах. Кіровоградок на цьому етапі чекатимуть команди Одеської, Хмельницької, Ворошиловградської, Полтавської, та Рівненської областей. До складу збірної області включено 14 дівчат. Це воротарі — Тетяна Зайченко, Людмила Довгополова та польові гравці — Лілія Данилова (капітан команди), Ірина Дзига, Інна Розуменко, Галина Левицька, Світлана Вареник, Наталя Хмара, майстри спорту СРСР Любов та Тетяна Лавренюк, Тетяна Садовник, Світлана Чернявська, Ірина Загорій, Тетяна Приходько. Регламент змагань — дуже жорсткий. Адже тільки два переможці нашої групи потрапляють до чільної вісімки. Інші ж будуть розігрувати так звані «втішні» фінали. Наша мета — потрапити до головного фіналу.

Читачі тижневика бажають успіхів команді.

М'ЯЧ І ПАМ'ЯТЬ

В селі Брусівці (колгосп імені Івана Франка) Устинівського району відбувся футбольний турнір, присвячений пам'яті воїна-інтернаціоналіста Володимира Найдича, який загинув в Афганістані. Ініціатором і організатором цих змагань став директор місцевої восьмирічної школи Ю. А. Кенжаєв. На турнір запрошено гравців і товаришів Володимира Найдича. Турнір мав на меті зберегти пам'ять до сільського команд атлетів. Шість районних команд зустрілися за Кубок імені Героя. У фінальному матчі зустрілися колективи футболістів з району жовтського та РТІ РАПО. Перемогли колгоспні футболісти з рахунком 2:0. Їм було вручено головний приз змагань. Приз одержали також кращі гравці турніру.

Г. ВЕРЕЩАК

Такі
дивні

«ПЕРЕМОГИ»

Фінішував черговий чемпіонат республіки серед футбольних колективів фізкультур.

Знову чвердело виступили представники Кіровоградщини — «Радист» з обласного центру, олександрійський «Шахтар» та знаменський «Локомотив», які вже кілька останніх сезонів не можуть потрапити до фіналу.

Але сьогодні не про них...

Останній тур республіканської першості довідав, що деякі колективи завадили перемогти в зоні здатні й на нечесну гру. Так, в третій зоні головними фаворитами вважалися київський СКА та куп'янський «Металург», які до заключної гри підійшли з односторонньою кількістю очок. Тож все повинно було вирішити різниця м'ячів, Ар-

мійці приймали на своєму полі залізничників. Знавши перемогли з рахунком 17:1. Але наступного ранку кияни дізналися, що переможці не вони. Адже куп'янці виграла у Крижівці. Розіграш «потужніший» — 20:1.

Важко сказати, що Президент Федерації футболу республіки належить у такому розпорядку. Зрозуміло одне: кияни, і куп'янці не мають права продовжувати змагання.

Подібні «спектаклі» — це не користь футболу.

МАЙЖЕ ЗА ПОЛІТ- КОВСЬКИМ

ЯК ВІДОМО, популярний ведучий телепередачі «Погляд» Олександр Політковський любить всілякі курйозні ситуації: то під лід пірне, то потрапить до міліції як звичайнісінький спекулянт грамплатівками. Моє останнє відрядження аж ніяк не спонукало до подібних імпровізацій: йшов нудний дощ, у автобусі, що взяв курс на Диміне, стояла заколисуюча тиша.

Моєму сусідові, немолодому вже чоловіку, певно, не терпілося з кимось поспілкуватися.

— То що там про Сталіна пишуть? — штовхнув під бік ліктем — Палачі!

— Ага, — погодився я знехотя.

У відповідь чоловік гмикнув.

— А ти, мабуть, до тещі? — розглядав зацікавлено, силкуючись впізнати в мені когось зі своїх, димінських.

— Ні, у колгосп.

— На роботу, чи як?

— Ага, директором стадіону, — випалив я несподівано. І через

повідав про злочасний стадіон. Але, здається, та нехитра спортивна споруда стала лише відправною точкою для того, аби отак враз вибити все, що накопало на душі.

МОНОЛОГ ПЕРШИЙ, «ЛЮДИНИ ЗІ СТОРОНИ»:

Таке нам адалося нечасто, якщо взагалі адалося колись: зібралися біля будинку культури і без звичайних у таких випадках роздумів, вагань вирішили — будемо стадіон. На вигоні, що поблизу села. Щоб і футбольне поле було, і бігові доріжки, трибуни, себто лавочки, чоловік на сто... Розмірялися!

Усі дістали з кишень по три карбованці, здали мені. Набігло майже дві сотні. Сума не така вже й велика, але вразило це мене. Розумієш, раніше людей не можна було зібрати ні на збори комсомольські, ні на суботники чи ще якісь заходи. А тут — повна одностайність. Значить, без стадіону, занять спортом, змагань не обійтися. Ні нам, ні нашим дітям. Двісті карбованців, зви-

спільними зусиллями «вибили» ми ще дві тисячі карбованців. Та дійшла справа до їх освоєння — і нова невдача: ніяк не можемо знайти підрядну будівельну організацію. Тут би колгоспові втрутитися, його голові, Віктору Михайловичу Касянчуку. Допомогти хоча б організаційно. Але він ігнорує цю справу, а значить, і запити молоді.

Взагалі, про стосунки комсомольської організації колгоспу імені Ілліча і керівництва господарства хочу сказати окремо. Навіть не знаю, яке формулювання вибрати... Річ у тім, що якихось стосунків, чи тим паче, взаємодії між ними, наскільки я знаю,

ЧИ БУТИ РЕКОРДСМЕНОМ ГОЛОВІ?

Голову правління я застав дома. Зрозуміло: була неділя, весь день сіявся дощ.

— Давайте тут і поговоримо, — запросив Віктор Михайлович до кімнати. — То з чого почнемо?

Почали з фактів, наведених Володимиром Заголюком.

— А-а, це той хлопча, що в Кіровограді працює? — перепитав В. М. Касянчук. — Знаю:

мою думку про райком комсомолу спитайте. І я відповім: більш бездіяльної організації в своєму житті не бачив! Чому колгосп повинен займатися стадіоном? А чи не можна було б це зробити методом комсомольської чи народної будови?

Для розвитку господарства ми дещо вже зробили. Скажімо, ввели орендний підряд на свинофермі. Там і молоді тваринники працюють, Марія Яременко. Стається, нещодавно приймали її кандидатом у члени КПРС. З часу переходу на нову форму організації й оплати праці показники в свинарстві виросли майже на третину.

ми», як спересердя назвав їх голова правління. Мчали до Кіровограда.

Подумалося: чи потрібен їм стадіон з біговими доріжками і «тримбунами-лавочками»? Навряд чи. А Віктору Михайловичу Касянчуку? Та він же сам обмовився, що не проти б «кісточки розіграти». От тільки чи вдасться голові це зробити?

Власне, мова йде не про стадіон. Він — ілюстрація, не більше, зайве підтвердження того,

що про інтереси молодих людей, сьогорішніх і майбутніх працівників колгоспу імені Ілліча забули. Давно і, здається, безповоротно. І даремно В. М. Касянчук, розповідаючи про будин-

ки, зведені на державний кошт, гіщить себе ілюзією про так звану «справжню турботу».

Згадаймо: їк немало сьогодні стоїть, тих будиночків, цегляних і дерев'яних, з усіма прибудовами і без них, звичайнісінькими пустками. Переконали: тільки тому, що не хлібом єдиним ми живемо.

Голова бідкався: «Ошняник знову не ародив, тільки по 11,8 центнера насіння з гектара зібрали... 150 гектарів буряків ще влітку град вибив, довелося пересівати... Чотирьох механізаторів у тракторній бригаді не вистачає, трьох комбайнерів... А тут — стадіон!..

Не будемо моралізувати з цього приводу, підказувати хоч і «новому», але досвідченому керівникові про необхідність дивитися в перспективу. Гадаємо, він і сам це знає. Але, поринувши у вирішення нагальних проблем, не може (чи не хоче?) зрозуміти: загубиться, не знайде втілення в реальну справу чи не перша власна ініціатива молоді, і розбудити її в подальшому буде ще важче.

...Певно, зрозумівши безвихідність мого становища, нарешті зупинився юний мотоцикліст.

— Давай хоч до траси підкину, — запропонував.

Дорогою познайомилися. Микола Шишацький, навчається в ДТСААФ на шофера, скоро — в армію.

— Я так скажу, — мовив солідно. — Навряд чи щось вийде з отим стадіоном. Чому? Бо не потрібен він нікому, крім Володі та тих, хто по «трояку» здавав...

Коли попрощався і хлопець крізь пелену дощу помчав назад, озирнувшись на село ще раз. Зовні добротне, розкинулося на пагорбі. Та й кишинівська автострада, обласний центр поблизу. Таке важко назвати (як робимо ми звичайно) «дириною», маючи на увазі неперспективні села.

Скоріше — тиха заводь (задайте визначення голови). То може Володі Заголюку, його одноліткам, що живуть у Диміному чи мріють до нього повернутися, вдасться її розбудити?

Микола ЧЕРНЕЦЬ,
спецкор «Молодого комунара».
Новоукраїнський район.

• УСЕ ПОЧАЛОСЯ ЗІ СТАДІОНУ...

• ГОЛОВА КОЛГОСПУ — НОВИЙ, СЕКРЕТАР

ПАРТКОМУ — ТЕЖ, А КОМІТЕТ КОМСОМОЛУ ВЕЗДІЄ

• ЯК ПОВЕРНУТИ ДОВІР'Я?

взагалі не існує. Голова правління весь у господарських клопотах, комсомольська організація на чолі з водієм Геннадієм Метеньком практично бездіє. Тільки й роботи у неї, що членські внески збирати.

Мені вже натякали: не лізь, мовляв, не в свої справи. Справді, в колгоспі я не працюю, фор-

діловий, активний. Я йому навіть колись пропонував, щоб назад в село перебрився... Що ж до стадіону, то тут справа неясна...

МОНОЛОГ ДРУГИЙ, «НОВОЇ ЛЮДИНИ»:

У Диміному я недавно головував, нова тут, так би мовити, людина. До цього був головним економістом у колгоспі імені Ватутіна. Господарства ці навіть порівняти важко: у колгоспі імені Ілліча — майже повний занепад, маємо півтора мільйона карбованців боргу. А в Рівному все було навпаки — хороші результати а, значить,

Чотири будиночки в селі звели. Щоправда, не за свої кошти, а з держбюджету. Скоро заселятимемо їх. В числі новоселів буде і водій, вчорашній воїн-інтернаціоналіст Олександр Руденко. Чом не турбота про молоді?

Ви не забувайте — село під боком у Кіровограді знаходиться. Тут не те що стадіоном — прямиком молоді не втримаєш. Хоча деякі зрушення є: Шишацький Микола недавно додому повернувся, бульдозеристом працює. Та й Володя Заголюк, чув, збирається бичків на відгодівлю взяти...

Що ж до стадіону, то я й сам спорт люблю, вряди-годи розіграв би

мить пожалкував: той недоречний жарт справив на сусіда несподіване враження. Він зміряв мене довгим поглядом. Видно, вирішував: насміхаюся з нього чи, може, не сповна розуму? Не буду стверджувати, до якого висновку дійшов чоловік, але він, сердито покашлюючи, відвернувся до вікна, помрежаного осіннім дощем.

Якщо прочитає мій димінський попутник цю кореспонденцію — хай вибачить за невдалий жарт. Я й справді не насміхався з нього, ні, тим більше, не хотів образити. Просто тієї миті згадав гарячковий монолог Володимира Заголюка, почутий за кілька днів до цього в редакції. Хлопець і справді роз-

чайно, не гроші. Тільки й вистачило на те, аби замовити проект, найняти спеціалістів, які зробили розмітку. А далі — тупик. Колгосп фінансувати роботи відмовився, сільрада — теж. Звернулися до обласної ради ДФСІ профспілок. Там погодилися виділити певну суму. Але при умові, що правління дотримається необхідної формальності і переахує товариству внесок від прибутків господарства.

Довго я оббивав пороги, йшов на всілякі компроміси навіть. Скажімо, вирішивши знову звернутися до сільської Ради, пішов не до її голови, Івана Олексійовича Садова, а до бухгалтера.

мально не вважаюся мешканцем Диміно. Але ж тільки формально, бо буваю у батьків майже щодня. Та й невідомо, як життя далі складеться: залишусь в Кіровограді, працювати на «Червоній зірці», чи може повернуся на круги своя?

Врешті, мова не про мене. Товариші, однолітків шкода. Адже не мають вони найелементарніших умов для проведення вільного часу. Бо й у будинку культури ніякої роботи не ведеться. Пригадую, зібралися ми до нього однієї з субот на початку жовтня. Почекали трохи, погомоніли, та й розійшлися, бо на дверях цього закладу висів головізний замок...

і заробіток у людей, культура на високому рівні (колись село було райцентром).

Чи можна щось поправити? Намагаємося, але важко, ой, як важко розбудити нашу тиху заводь...

Згоден, комсомольська організація нічим себе не проявила. Тут би парткому втрутитися, допомогти, підказати молодшим товаришам. Та хто конкретно міг це зробити, якщо секретаря парткому в господарстві не було майже півроку. Оце тільки нещодавно обрали Валентину Миколаївну Семененко. Вона ще й переїхати сюди не встигла.

Та що ми говоримо про первинну комсомольську організацію, в якій навряд чи тридцять чоловік набереться! Ви

кістки. Але ж з якого боку підійти до цієї справи? Ні грошей нема, ні техніки...

РОЗДУМИ ПІД АКОМПАНЕМЕНТ ДОЩУ

Биту годину стояв я під дощем в центрі Диміно. Побіля містка, де закінчується асфальт і починається суцільне місиво ґрунтової дороги. Мимо, не звертаючи уваги на підняту правіцю, мчали легкові авто з колишніми димінцями чи «торбешника-

М ЕНІ чітко пам'ятається травень 1967 року (вчився тоді в середній школі № 15 м. Олександрії)... Просторий цех авторемонтного заводу. Ми, піонери, в білих сорочках та блузках, хвилюючись, чекаємо урочистостей. Прислухаємося до нечуваного раніше гулу великого виробництва, пригадаємося до таких загадкових для нас верстатів. Цей величезний цех, ці потужні «розумні» машини ніби додають до святокового очікування щось особливе... Нам по чотирнадцять років. Нас приймають у комсомол.

Тиша встановилася якось одразу, в одну мить, ніби за помахом чарівної палички. А наше хвилювання ще більше зросло, досягло свого апогею... То була уроча

режите тут, де фашисти катували молодогвардійців, треба пам'ятати.

Стіл, укривий килимом, крісла — на них розв'язно сиділи гестапівці. Біля розжареної пічки-буржуйки лежали апаряддя тортур. Тут допитували Олега Кошового й Любу Шевцову. Їм ламали суглоби, били, топтали, пекли тіло розжареним металом... Після цих нелюдських знущань кидали в камеру смертників, звідки був один шлях — на розстріл; та й останню стежку до загибелі в Гримучому лісі комсомольці пройшли чесно.

...Знову повертаюся пам'яттю до камери смертників, пригадую написи на стінах: «Помру, та не здамся!», «Вмираю за Вітчиз-

«ПРОСИМО ЩЕ РАЗ ПРИСЛАТИ КАРАЛИМА...»

В цих документах мова йде про діяльність, створення, народження нових комсомольських осередків на Кіровоградщині після тяжких років громадянської війни. В 1921—1923 роках йшло, по-суті, їхнє становлення, організаційне оформлення. Роботи було для них багато — і нелегкої. А умови! Голод, безробіття, безпритульність, продподаток, нова економічна політика. І в першу чергу — покінчити з темрявою, навчитись писати, читати, а потім і працювати. Відбудуватись у всіх галузях народного господарства, здійснити ленінську кооперацію.

ІЗ ПРОТОКОЛУ комсомольської конференції Новгородківського району, 25 червня 1921 р. ... Критичний стан країни в області продовольства і сільськогосподарського виробництва змушує

займається цими питаннями. Ви не врахували, що члени КСМ самі голодують. Ми зібрали для курсантів серед селян 3 пуди і 17 фунтів проса. Так хто ж тів серед селян? Ви вимагаєте, щоб ми підписали 20 газет, а як це зробити, коли члени КСМ безробітні. Дайте нам хоч старі, прочитані газети.

Секретар осередку Микола САВЕНКО. Із протоколу засідання Знамянського комітету ЛКСМУ 9 березня 1923 р.

...Новий комсомольський клуб назвати іменем Раковського. Просити т. Раковського шефствувати над клубом, який обслуговує молодь селища Знамянки і з. д. вузла.

...Ліквідувати серед допризывників дезертирство і непосиленість. Відкрити для них спеціальну школу.

...Просити партійний комітет надати роботу безробітним комсомольцям тому, що це загрожує розпадом організації і виходу із союзу 13 членів зі стажем.

...Провести дві виставки і зібрані гроші перерахувати на рахунок шефа — 1-го козако-кінного корпусу Примакова.

* * *

Із протоколу засідання Олександрійського повітового комітету ЛКСМУ від 15 січня 1923 р.

...Слухали: 10) Про відзначення третьої річниці міської комсомольської організації.

Постановили: Призначити днем ювілейного свята 23 січня. Комісію і план проведення свята затвердити.

Слухали: 11) Про штати Укому ЛКСМУ.

Постановили: Затвердити штати в наступуючому складі: секретар Укому, зав. політосвіти, зав. економічного відділу, зав. діловодством, інструктор. Секретар Укому підпис.

* * *

Із інформації Новопрасяського райкому ЛКСМУ 23 січня 1923 р.

«Проведено співбесіди з комсомольцями про нову економічну політику партії. Вивчалися статті Бухаріна і Леніна. До цієї роботи залучалися всі комсомольські осередки. Обладнано комсомольський клуб в колишньому народному театрі. Необхідний папір, якого сьогодні немає ні одного аркушика.

...Приймав тов. Каралим із повіткому. До святкування третьої річниці існування нашої КСМ організації він організував виставу. Із райпарткому були запрошені доповідачі, але не з'явилися. Каралим сам виступав. Завдяки його активності на другий день до комсомолу вступили 10 чоловік, а потім ще 20. З цього часу заняття проходить 2 рази на тиждень, читання лекцій.

Новопрасяська організація ЛКСМУ просить ще прислати Каралима, який налагодив роботу комсомолу.

* * *

Із протоколу засідання бюро комсомольського осередку с. Косівки 3 лютого 1923 р.

Слухали: повідомлення секретаря осередку Якова Шахуняца про чистку КСМ.

Постановили: створити трійку по чистці КСМ в складі члена бюро партосередку т. Діброва Іллі, від КСМ — секретаря осередку т. Шахуняца Якова і члена бюро осередку Цисько Федора. Чистку провести 13 лютого 1923 р.

...Провести місячник книги з 25 лютого.

...Направити в комісію допомоги безпритульним дітям Савченко Федора.

...До 24 лютого закінчити укладання договорів з батраками і провести волосну конференцію батраків.

...Просити волвиконком виділити КСМ осередку дві десятини землі для обробітку посівматеріал.

* * *

Копія.

Заява секретаря КСМ осередку с. Троїцького Василя Перепелиці Олександрійському повітовому комітету ЛКСМУ 3 січня 1923 р.

ЗАЯВЛЕНИЕ

В виду того, что я Перепелица нахожусь секретарем Троицкой ячейки КСМУ, которая находится за 60 верст от г. Александрии и мне необходимо выезжать в город не менее 2-х раз в месяц я не имею своего зимнего обмундирования и когда нужно ехать я должен ходить и искать себе теплой одежды, в так же не в чем и даже ходить, а посему прошу Уком КСМУ не отказать и выдать мне одно пальто и одну гимнастерку, т. к. я не имею средств приобрести такового.

К сему секретарь Троицкой ячейки КСМУ Перепелица.

1) Діброва Ілля Данилович (1891—1944) — учасник громадянської і Великої Вітчизняної воєн, організатор повстанських і партизанських загонів на Кіровоградщині. Загинув в бою з фашистами в Західній Словаччині. Почесний громадянин м. Олександрії.

2) Шахуняц Янів Сергійович — організатор комсомолу в 20-х роках. 17-річним юнаком став секретарем комсомольського осередку. Із вересня 1942 р. — керівник підпільної групи в м. Олександрії. В грудні 1942 р. заарештований і розстріляний німецькими окупантами.

Підготував В. КАЛИНИЧЕНКО, завідувач партархівом обкому Компартії України.

ВІДЛУННЯ ГРИМУЧОГО ЛІСУ

● НА КОНКУРС

миль! Звідтоді минуло понад двадцять років, та я чітко пам'ятаю той день; пам'ятаю палке привітання прославленої льотчиці часів Великої Вітчизняної, Герою Радянського Союзу А. Ф. Худякової. Вона, комсомолка 30-х, віддала кращі роки на те, щоб відстояти свободу нашого народу в боротьбі проти фашизму. І тому так органічно й виправдано звучав у її устах звернений до нас заклик: у своїх буднях, у своєму мирному житті рівнятися на подвиг молодогвардійців.

Останні слова особливо впадали в душу ще й тому, що комсомольська організація нашого класу носила ім'я Олега Кошового. Хіба ми не знали тоді, що мине зовсім небагато часу — і я переїду жити на Ворошиловградщину, в місто Ровеньки, де, здається, навіть веменя пам'ятає Олега Кошового?

ВЕСНА й початок літа 1975 року в Дніпропетровську були особливо квітучими й духмяними. Я закінчив гірничий інститут імені Артема, одержав разом з дипломом гірничого інженера направлення в місто Ровеньки. Працював на шахті, знайомився з містом — все це переживав як наближення до подвигу Олега Кошового та молодогвардійців. У музеї «Пам'яті подвигів», біля пам'ятника на місці розстрілу героїв «Молодої гвардії» у Гримучому лісі, що килимом врізається у центр міста, коло братської могили комсомольців відчував це...

В роки фашистської окупації у приміщенні збудованої ще 1927 року окружної лікарні розмістилася окружна жандармерія (чи не правда — промовистий контраст?). У підвалах були застіжки гестапо. Півтемрява, сирі, непривітні стіни, крихітні віконця з решітками, стеля в сажі, відлуння кроків під кам'яним склепінням колишньої тюрми... Тепер тут музей.

Розчиняються ковані двері — і ви потрапляєте до похмурої кімнати тортур. Тут немає вікон, крізь грубі кам'яні стіни сюди не долигає жодного звуку знадвору, жоден звук не може вирватися звідси на волю. Ці стіни пам'ятають біль і муки, вони пам'ятають і подвиг незламного духу... Нині тут тиша — така, аж здається у вухах. Цю тишу треба слухати. Побачене і не-

путь!», «Живі, помстяться за нас!» Та Олега Кошового фашисти кинули не сюди, йому судилося самотньо. Мабуть, вороги такі боялися Ологової мужності, боялися незрозумілої їм стійкості шістнадцятирічного хлопця. «Істинним ариєм» так і не вдалося зламати волю Олега, як і волю Любу Шевцової, Віктора Суботіна, Семена Остапенка, Дмитра Огурцова... На місці розстрілу молодогвардійців у Гримучому лісі височить обеліск чорного лабрадориту. На ньому — слова чеського письменника-комуніста Юліуса Фучика: «...Але й мертві ми будемо жити в частці вашого великого щастя: бо ми поклали в нього наше життя». Довкола — як почесна варта — дуби-велетні. Полум'яють біля підніжжя обеліска червоні гвоздики. Тут тиша буває іншою, ніж у підземеллі колишньої жандармерії. Але й цю тишу треба вмінати слухати і чути.

Мир — сьогодні це, як ніколи, синонім життя. І в ньому, як в урочій задумі Гримучого лісу, відлуння подвигу тих, кому не судилося дожити до сьогодні. Серед таких — молодогвардійці. Вони близькі сьогоднішнім комсомольцям, бо не старіє і не постаріє ніколи їхній подвиг, за який заплачено найдорожчим — молодими життями. Для мене ж особисто вони пов'язані навки і з моєю комсомольською юністю.

...Коли доводиться мені, відірвавшись від звичних справ у Олександрії, завітати до теж рідних мені Ровеньок, ніколи не минаю я й меморіалу Слави, зведеного на братській могилі героїв до 40-річчя «Молодої гвардії». Тут навки застигли в бронзі Олег Кошовий, Люба Шевцова, Дмитро Огурцов, Віктор Суботін, якими були, певно, за мить до зловісної автоматної черги, відлуння якої, здається, й досі блукає нетрапляним Гримучого лісу. За мить до власної смерті застигли вони, щоб лишитися вічно живими у нашій вдячній пам'яті.

В. ЧЕБИШЕВ.
Ровеньки-Олександрія.

На знімку: фрагмент меморіалу Слави на братській могилі молодогвардійців.

Фото автора.

ЧИ ТАК ДУМАЮТЬ БАТЬКИ?

Ми бачили мову рідну!

Ми бачили мову рідну! — Мову
яку земля рідна берегла,
яку діти вуса вуса в дитині
було в дитині вуса в дитині!

Ми бачили мову рідну! — Мову
яку земля рідна берегла,
яку діти вуса вуса в дитині
було в дитині вуса в дитині!

Ми бачили мову рідну! — Мову
яку земля рідна берегла,
яку діти вуса вуса в дитині
було в дитині вуса в дитині!

Ми бачили мову рідну! — Мову
яку земля рідна берегла,
яку діти вуса вуса в дитині
було в дитині вуса в дитині!

Ми бачили мову рідну! — Мову
яку земля рідна берегла,
яку діти вуса вуса в дитині
було в дитині вуса в дитині!

В. Яворський

не поховали від телекамер тих увільнених!

З якої стелі зняли цю абсурдну цифру (25 процентів — більше 400 учнів!) — важко сказати, але проблема така існує, тому й розмова, на мій погляд, відбулася цікава. Не ставлю за мету передавати її повністю, оскільки фрагменти, а можливо й уся передача вийде в телевізійний ефір. Та все ж наскрізну проблему з Дмитром Васильовичем, оскільки на даному, перехідному етапі це необхідно, яку покликала до життя сама специфіка школи, адже серед звільнених від вивчення більшості — діти військовослужбовців! Тому прилучення учнів до надбання української національної культури посередництвом братньої російської мови є цілком виправданою необхідністю, а для нас ве-

ликим кроком вперед. Поважимо, тільки на даному етапі, — вся робота ще попереду.

Гірше, коли у дітей крадуть рідну мову батьки: вихідці із села, вони й досі навідуються до осель свого дитинства в навколишніх районах, де бабусі і дідуся розмовляють з онуками мовою, від якої вони звільнені. Не тільки гірше, а й боляче! Багато, дуже багато говорилось в пресі, на телебаченні про вияви національного нігілізму, провінціалізму, міщанства, що так розкішно розрослося в нашому місті. Тож не будемо моралізувати, а залишимо це на совісті «славних прагматиків» великих прагматиків, які осявають циркуляри, покликані до нищення націона-

ного коріння майбутніх поколінь.

Тризогою сповнило розмову відверте дитяче питання: «А чи знадобиться українська мова в житті? Де ми її застосуємо?» Наголошено питань і розгорілася полеміка. Висновок у дискусії визрів незабарі: на зріла необхідність надання українській мові статусу державності, необхідно ввести рідну мову в повсякденне життя, витягнути її нарешті з гурьового болота суржикомової напівмовності, яка панує в місті і калічить не тільки українську а й російську мову.

Чи залишило свято рідної мови учнів СШ № 25 байдужими? Переконалися — такими байдужими не було.

Ось коли слід би було завітати батькам до школи і подивитися, з яким ентузіазмом їхні діти майстрували декорації на сцені актового залу, плели тини із верболозу, встановлювали стенди в коридорах, влаштовували всілякі виставки-конкурси! Можливо, від побаченого і в шановних батьків змінилося б ставлення до української мови.

Без ініціативи учнів, вчителів, технічного персоналу неможливо було б втілити в життя задум організатора позакласної роботи Н. Ю. Балабанової і голови методоб'єднання В. О. Пасічник — відтворити у фойє актового залу українську хатинку минулого століття в розрізі: з піччю і мисником, лавами і макітрами, прасками, рогами та іншим господарчим причадаллям.

Найменших учнів школи вела позз усе те багатство до актового залу О. В.

Шинкаренка. Там їх чекала зустріч з казкою «Ох!», яку підготували вихованці Олени Володимирівни. А біля хати протягом тижня щоперерви гамірно — не протиснутися!

Активну участь у святі взяли вчителі фізкультури, які організували ігри й змагання, характерні для «славного лицарства запорозького».

Вихованці В. О. Пасічник учні 9-В класу Юрій Городенко й Олена Балик взимку завоювали прихильність глядачів і журі на міському конкурсі агітбригад з інсценізацією оповідання А. Тесленка «У схимника». Нині до них приєднались Галина Масло, Юрій Даниленко з 9-В та учень 9-В класу Дмитро Курищенко. Самодіяльні актори двічі з успіхом привертати увагу старшокласників спектаклем за п'єсою С. Васильченка «На перші гулі».

Ще довго лунатиме відгомін українських вечорниць, які завершили святковий тиждень. Чи не вперше ми, вчителі, побачили, як наші учні вміють танцювати гопака, знають силу-силенну українських народних пісень і сучасних естрадних, казок, гуморесок. То чи були байдужі в школі?

Свято рідної мови додало сил, надихнуло до праці! Вперше не виникло відчуття скороминушності чергової кампанії. Перед українською мовою мусять відкрітись нові обрії. Та чи так думають батьки?

Сергій КОЛІСНИК,
вчитель української мови і літератури СШ № 25,
м. Кіровоград.

«ВСЕ ЗМІШАЛОСЬ У ДОМІ...»

«Для того, щоб побачити, усвідомити, зацікавитися чимось — треба вдивитися, розглядіти, побачити — і щоб нічого не заважало, не сполохало увагу. Це тим більше важливо, коли йдеться про таке соціальне явище, як рідна мова, національна культура». Це сказав М. В. Гоголем. Ми нуло звітності багато часу, а становище з рідною українською мовою, яка у порівнянні з часами гноблення та заборон вільно виражається і існує серед рідних степів, майже не змінилося. Чому? З цього приводу є багато думок. Але давайте вдивимось у деякі миттєвості цього сумного явища. Може, це одна із відповідей?

Не знаю, як кому, а на мене урочистості свят рідної мови у Кіровограді та театрального мистецтва на хуторі Надія справляють тяжке враження. З якою метою, скажіть, будь ласка, організовується свято у заповідному мальовничому куточку, яких так небагато зосталося на Кіровоградщині, де сама атмосфера, чудовий краєвид, старі могутні дерева спонукають до роздумів, злету душі, натхнення? Для чого свята і нелегка праця нащадків Тобілевичів та персоналу музею-заповідника?

Укотре приїжджаю на свято «Вересневі самоцвіти» і залишаю його з гнітючим почуттям від отих ларків, черги за піржками, шашликом і «Анною Кареніною» та новелами Стефана Цвейга... Прикро стає за витоптані газони, клумби з квітами і купи сміття від морозива та піржочок. Я хоча б постфактум звертаюсь до організаторів заходу: люди добрі, яку ж мету переслідували влаштуванням

цього свята — відродити любов, шану до рідної національної культури, згадати славних людей і славі події минулого чи спустошити кишені прибульців та задовольнити таким чином їхні матеріальні потреби? Але останнє можна вдало зробити і в місцях, для цього пристосованих, у звичайнісінькій будні...

Стою над розтоптаню квіткою і сумно мимоволі перегортаю першу сторінку «Анни Кареніної»: «Все смешалось в доме Облонских...». Хочеться кинути: «... у домі Тобілевичів». А з двох сторін, як із двох протилежних берегів, лунають: з одного боку — гаряча лайна у чер-

РЕПЛИКА

зі за болгарським шампунем та махровими рушниками (не національними), а з другого — вітання та гучні промови за «перебудову у ставленні до національної культури». І всі слова на щирій і нещирій українській мові тямляють, знебарвлюються в цій обстановці. А поруч у затишних куточках, серед величезних дерев ховається те національне, напіврозтопане, непомічене, що ми так шукаємо серед нас, серед мотлоху речей, до чого прагнемо, щоб відродити, збагатити і володіти, якщо вірити словам. Не знайдемо.

Треба зупинитися. Подивитися навкруги, на себе. Треба відобразитись у навколишньому. І знайти. Не треба «далі, далі, далі...». Треба на мить зосередитися і підібрати те, що загубили, що-тут — під ногами. Зупиніться! Невже відроджуємо старе: «Після нас — хоч потоп»?

В. ЯВОРСЬКИЙ.

Петро СКУНЦЬ

Свято рідної мови

Ми про щастя дружно відкривали і діждали тихшої події — свята української печалі, свята української надії. Довго правда нас вела огульна, де віця і вовк — товариші. Ходить наша мова безпритульна в пошуках синівської душі. О, земля Шевченкова й Франкова, це сини вже б'ють її під дих. — І до нас риде наша мова — до глухих, а значить, до німих. Як же дожились ми, сестро й брате,

до такого підлого добра: безпритульна ходить наша мати, від Карпат блукає до Дніпра. Може, відсміявся ти, відплакав, мій народе. Сонної пори може й не мовчав ти, а балакав. Не балакай більше — говори!

КНИГА БУТТЯ...

Книга Буття, чи Батія?

Літ Золота Орда.

Злотособорний Київ.

Синя дніпровська вода.

Нас підкорили машини?

Ми підкорили їх?

І — ні сестри, ні дружини,

кіберординців сміх.

Нас вибирає кібер?

Невелезначний вибір...

Літа мої і зими!

Скільки б не стало літ,

Доти живі усі ми,

Доки живий цей світ.

Доки простори відкриті

Птахам і кораблю.

Доки на цьому світі

Я ще цей світ люблю.

Доки... А справді, доки

Сіятиме жалі

Найласкавіший дотик

Мови моєї землі?

Мову свою і землю

Я воскрешаю знов.

Як її відокремлю

Я від братерських мов?

Мова твоя, Вкраїно,

З мови твоїх солов'їв.

Мова моя солов'їна

З присмерком Солов'їв.

Мука моя й основа.

Тільки не все життя

Стала Книгою Слова

Книга Твого Буття,

Доки Софія й Київ,

Доки біля Дніпра

Ані нового Батія,

Ані його шатра.

Доки живе Вкраїна,

Доки земля жива,

І Матвієнко Ніна —

— Янгол земний —

Співа!

Коли студент-четверткурсник філологічного факультету В. Нудний дізнався, що в педагогічному інституті в рамках тижня рідної мови проходить виставка творів народного мистецтва, вирішив підтримати цю справу. Привіз з дому найкращі мамині вишивки, розповів про ідею виставки студентам інших груп і курсів. Разом із Світланною Григорівною Барабаш, яка була ініціатором виставки, вони зібрали чимало експонатів.

Така виставка була організована в Кіровоградському педагогічному інституті. Про інтерес до неї свідчив безперервний потік відвідувачів. З огляду на це віриться, що й після свята рідної мови, коли виставка вже припинила свою діяльність, інтерес до національної культури українського народу (а так само й інших народів країни), викликаний нею у відвідувачів, посприятиме справі відродження й подальшого розвитку цього мистецтва, яке саме на часі.

Фото В. ВАЛЬКЕВИЧА.

ЯК ПЕРЕМОГТИ БЕЗСЕРДЕЧНІСТЬ?

ДВАДЦЯТЬ три роки назад на першому Всесоюзному зльоті, присвяченому 20-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні, аперше прозвучали слова «Ніхто не забутий, ніщо не забуте», зразу ж підхоплени молоддю. Відшукано десятки тисяч імен раніше невідомих героїв знайдено їх рідні і близькі, зібрано велику кількість реліквій народного «одвигу». Але пройшов деякий час і сталося те, що траплялося в ті роки з багатьма добрими починаннями і справами. Інстанція за інстанцією адміністративно-бюрократичного апарату «загнали дострокових звітів про успіхи в роботі пошуковців. В хід пішли дуті цифри, заведення. Паперові справи випереджували реальні. Матеріали пошуковців не співпадали з офіційними даними. Така ситуація вимагала скорішого свого вирішення. І ось цього року пошуковці приїхали в Калугу на Всесоюзний збір пошукових загонів з різних міст нашої країни. Школярі, учні СПТУ, студенти, воїни запасу, ветерани війни і праці приїхали, щоб розповісти про свою роботу, обмінятися досвідом. Виступи більшості з них звучали емоційно, з хвилюванням. Гіркі приклади факти, цифри. Та й те, що Всесоюзний збір пошукових загонів відбувся через сорок років після Перемоги, вже само собою насторожує.

Ентузіасти пошукової роботи — сучасні подвижники. Своєю справою вони займаються під час відпусток, у вихідні дні та й весь час після роботи. Тисячі питань можна задати їм, чим людям, але відповідь в більшості випадків буденна — їх кличе в дорогу обов'язок перед тими, хто не повернувся, щоб жили ми. І результати їх роботи безцінні.

Більше року витратили учні СПТУ № 96 м. Вітебська для того, щоб увічнити імена льотчиків, останки яких були виявлені в піднятому з дна озера літаку ІЛ-2. Зате рідня через сорок з лишком років нарешті дізналась, що молодий лейтенант Федоровський і повітряний стрілок Аншуков 14 січня 1944 року не повернулися з бойового завдання. Атакувавши до 10 танків, 20 автомашин літак ІЛ-2 № 8539 був збитий землітно-артилерійським вогнем і упав в районі села Жукова. Подібних прикладів можна приводити багато — адже представники кожного загону, приїхавши на збір, могли говорити до нескінченності про свою роботу. Їх розповіді не нагадували рапорти. Зрозуміло одне, що не скажеш на труднощі приїхали на збір слідопити, а шукати відповіді, конструктивного вирішення. Хоча б взяти таке. Як довести деяким партійним і радянським органам, що пошукова робота дуже потрібна. Дивно, що в цьому треба переконувати, але факти — річ вперта.

Ось що розповів ветеран війни Лев Михайлович Тренін із Снас-Демінська, багато років працюючи над тим, щоб поменшали списки безіменних героїв: «Знайшов три окопи. В них залишки радянських бійців. Привіз на це місце представників райкому партії, райвиконкому, військкома-

із списків пропавших безвісти п'ятдесят двох бійців, 512 чоловік переахоронені з військовими почестями в братські могили. За таку роботу не кожен мужичина візьметься, а тут одні дівчата. Хтось скаже: не жіноча ця справа. Але тоді чия? Чия ж, якщо ось уже більше сорока років в лісах на кордоні Калужської і Смоленської областей ле-

штаб пошуку, котрий направляв би, координував пошукову роботу червоних слідопитів. А в газеті «Молодий комунар» можна було б відкрити рубрику де б друкувалися матеріали пошуків.

Червоні слідопити — це піонери і комсомольці: що можуть зробити вони під керівництвом заваленого зоштами і планами вчителя? Нема такої людини, в чій обов'язки пошукова робота б входила, ніхто за неї не відповідає. Здається, що нікому, окрім ентузіастів, вона не потрібна. Є бажання — шукай, немає —

меться пошуком, що ж можна чекати від райкомів? В структурній побудові військово-патріотичного виховання існує ніби перекину-та піраміда. В ЦК ВЛКСМ двадцять співробітників оборонно-масового відділу, в ЦК ЛКСМУ — п'ять, в обкомах — два. В райкомах одночасно з багатьма іншими дорученнями за «патріотику» відповідає другий секретар. В решті решт все це звалоється на одного комсорга або просто на зацікавлені особи в школах, на винини серйозно займатися комсомол. А початок їй вже покладено.

В період підготовки до 40-річчя Перемоги радянського народу у Вітчизняній війні 1941—1945 років було розпочато пошукову операцію під девізом «Згадаємо всіх поіменно». Ось деякі результати цієї операції: виявлено 15 раніше невідомих братських могил, могили Героя Радянського Союзу М. Є. Єфремова, складені списки майже на 20 тисяч захованих воїнів, картотека на загиблих радянських воїнів, котрі раніше були невідомими. Однак, робота ця вимагає значної активізації.

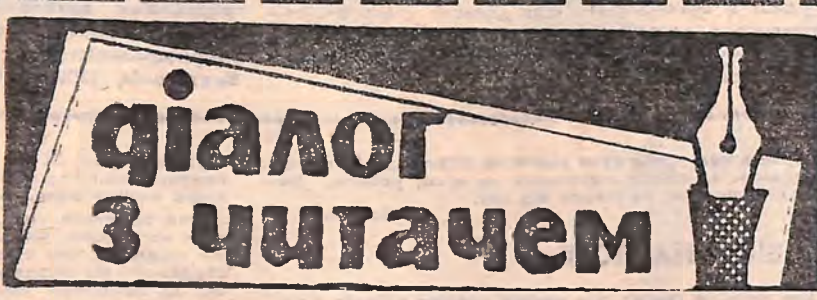
В багатьох районах області вона взагалі знаходиться на початковій стадії. Не скрізь ще є діючий актив дослідників. В проведенні пошукової операції немає чіткої системи в роботі. Немає і тісного зв'язку з радами ветеранів. Саме про це йшла мова і на семінарі голів районних, міських секцій по роботі серед дітей та молоді Товариства охорони пам'яток історії та культури та керівників експедиційних загонів Всесоюзної туристсько-краєзнавчої експедиції «Моя Батьківщина — СРСР».

Місцем проведення було вибрано Кіровоградську десятирічку № 22. В школі протягом багатьох років працює музей «Визволення Кіровоградщини».

Музей став центром ідейно-патріотичного виховання молоді. Ведеться велике листування. На основі зібраних матеріалів створюються нові експозиції. Частими гостями музею є ветерани, партизани, підпільники, учні різних шкіл міста та області, жителі мікрорайону, зарубіжні делегації. Під час останньої експерсії в місто Київ слідопити побували у ветеранів, з якими листувалися, зібтали багато цінних матеріалів, дізналися про нові епізоди визволення нашої області. В музеї створюється фонотека записів голосів визволителів. Рада музею організовує допомогу рідним загиблих, а також живим ветеранам війни і їх сім'ям. В музеї проводяться різні семінари для керівників музеїв, директорів, заувчів, піонерських вожатих, а також комсомольських працівників області. Ведеться листування з різними музеями, з слідопитами і пошуковими загонами в нашій країні.

Музей «Визволення Кіровоградщини» піде назустріч обкому комсомолу, щоб тут організувати координаційну раду для увічнення пам'яті захисників. Це не проста справа. Адже всю пошукову роботу треба обов'язково координувати, треба створювати нові пошукові загони. Не настільки їм бідні, щоб хоча б п'ятдесятиріччя Перемоги не завершити усю роботу. Розуміємо, що усі імена ми не встановимо, але треба доводити число до того трагічного мінімуму, коли людський розум і руки вже більше нічого зробити не зможуть. Війна забрала із радянських сімей мільйони рідних, дорогих, близьких людей. Треба живим дати можливість вконтитися тій землі, котра прийняла рідних їм людей.

В. ПРИСЯЖНИК,
член координаційної Ради при ЦК ВЛКСМ, керівник музею «Визволення Кіровоградщини».

ту Ради ветеранів. Ті тяжко зіткнули, похитали головами, а наступного дня мені було наказано: «Киньте цю справу, ніколи і нічого цим тепер займатися». Не переконали такі «докази» фронтозика. Сказав він в мішки залишки полеглих, переніс їх, поховав, віддав останні почесні. Таких прикладів було немало.

Ще одне, також важливе питання: пошукові загони не повинні ґрунтуватися на голому ентузіазмі. Потрібна матеріальна база, потрібне обладнання, апаратура, прилади. Ентузіазм це дуже добре, але дуже багато в нас тримається на одному лише ентузіазмі. Не можна громадську роботу вести кустарним способом, її необхідно підкріпити матеріально, технічно, навіть юридично.

Двадцять чотири роки, не шкодуючи свого часу і здоров'я очолює загін слідопитів при Кондраському педагогічному училищі Калужської області скромний лабортант Олександр Миколайович Краснов. Разом із студентами він викреслив

жаль непоховані останки наших бійців, кожний рік в лісах чується луна минулої війни — дають про себе знати нерозірвані снаряди, гранати, міни, інколи обриваючи чийсь життя. Хтось повинен за це відповідати!

Дуже багато роботи у пошуковців. А скільки палиць в колеса вставляється. Наприклад, слідопит не має права звертатися просто в архів. Є інструкція, котра забороняє таке — лише через військкомат. І він стоїть міцною стіною між архівом і слідопитами.

А хто відповідь за те, що ентузіасти шукають, знаходять, передають військкоматам довгі списки імен загиблих воїнів, а далі ці списки підшиваються в папки, і знову їх немає на обелісках!

Жалілися слідопити нашої області, що дуже важко спілкуватися з військкоматами. Вони просто ображаються на пошуковців, коли ті приносять нові списки. Там запитують: «Навіщо вам це потрібно?»

Сили нерівні, розумію. Потрібен єдиний діючий

багато нових справ підтримуються створенням фондів. Є фонд зоопарків, ініціатив, дитячих будинків... В Донецькій області є фонд пошукової роботи, а його було нелегко створити. Треба, щоб за цю справу взявся комсомол. Треба комусь очолити пошукову роботу в області, створити експериментальний пошуковий відділ, який би взяв на себе організаційні функції. Потрібен господар у цій справі. Якщо наш обком комсомолу серйозно не зай-

будівництва інженер-проектант попередив, що ефективно експлуатувати цю ГЕС можна буде тільки 20—25 років, тому що передбачене проектом спорудження шлюзу на греблі ГЕС вирішено не проводити у зв'язку із нестачею металу. А це недалекоглядне рішення, на його думку, приведе до швидкого замулення ріки.

Так воно і сталося. Сьогодні в окремих місцях шар замулу становить 1,5—2 і більше метрів. У Червонохутірському водоймищі через те набагато поменшало власне води.

Тепер наші діти не знають тієї краси, яка в пам'ятку старожилам. Та й дорослі збайдужіли, примирилися із тривожними змінами, ще й самі забруднюють річку сміттям, хімікатами, спрацьованими нафтопродуктами. Робітники дорожнього відділу очищаючи у Вільшанці від бруду міст через Синюху, тут же цей бруд змітають у річку. У брудній воді поменшало й риби. Мальки гинуть масово. А маточне поголів'я у Червонохутірському водоймищі немилосердно, по-хизацькому «вигрібають» так звані «промисловці».

За останні 30—40 років у нашому ра-

йоні замулено, засипано багато джерел. Річка Сухий Ташлик, приміром, зовсім змінила, бо з її верхів'їв люди беруть воду, всі її притоки в сусідніх районах також замулені.

А ще наближається нова небезпека для Синюхи. У селі Добрянці меліоратори планують спорудження греблі для створення нового... Добрянського водоймища. Якщо його спорудять, то буде затоплено прекрасні ґрунти в низинах. Підніметься рівень води і в Сухому Ташлику. Не буде родючих низинних горіхів. А стояча вода «принесе» Добрянці нові бідні: минає років 10—15 — і водоймище буде замулене. А далі?

Що будуть бачити через 10—15 років наші правнуки, які житимуть на Синюсі? Якщо внуки тільки сміються, то їхні діти скажуть, що ми були черствими, глухими, безініціативними, бездумними людьми, раз так ставилися до нашої річки, її притоки, до природи взагалі... Як ж негайні заходи по врятуванню навколишнього середовища може запропонувати (і не тільки для нашого району)? Ось вони:

1. Не приховувати масштабів загрози, що нависла над водними ресурсами, природою. Виконкомам місцевих Рад негай-

ПОМУТНІЛИ ВИ, СИНІ ВОДИ

РЕЗОНАНС

Ми, старожили, з болем в душі переживаємо, як на наших очах, за короткий період часу, змінюється в гірший бік природа. Не раз наша районка, як і «Молодий комунар», піднімала на сполучення всю нашу громадськість. Але покращення екологічної обстановки не настало, швидше навпаки. Ріка Синюха і її притоки Ятрань, Вись, Сухий Ташлик несли чисту, життєдайну воду — недарма люди називали здавна цю річку так: Сині Води. Було так тому, що, доки вода була чиста, весняна крига під час льодоходів мала особливі відтінки. Її зеленуватий колір за кілька днів мінявся на синюватий; люди говорили: «А це вже йде крига із Ятрані!» Люди жили з рікою, як кажуть, душа в душу...

Ще років із тридцять тому на річці Сухий Ташлик колгосп села Добрянки мав діючий водяний млин. А скільки було риби різних порід, раків! У низинах по берегах річки, колгоспи завжди вирощували дорідні врожаї городини. Швидко, течія в Синюсі становила 14 кілометрів на годину.

В 1975 році закінчено будівництво Червонохутірської ГЕС. Ще під час її

по підняти всіх людей, дорослих, молоді, дітей. Донести до їхньої свідомості, що необхідна і їхня участь у вирішенні цього життєво важливого, державної ваги і тання;

2. За участі шкіл, учнів, при допомозі господарників виявити замулені джерела, витокі рік і організувати їхнє очищення, висадження дерев, пагляд за їх охороною;

3. Постановити перед вищестоящими адміністративними, державними органами питання про недопустимість, шкідливість спорудження на річці Синюсі нового водосховища поблизу Добрянки.

Було б добре, якби в кожному місті, селі чи селищі, в сільських та міських організаціях і установах, на підприємствах наша молоді, комсомол теж нарешті по-справжньому «захворіли» б цією проблемою — і не на мить, не заради чергової кампанії, а на все життя...

І. ГУРЖОС.

Вільшанський район.

Постскриптом автора. Цілком згоден із матеріалами «МК» щодо озеленення центрів селищ, боротьби із забрудненням вулиць, ярів, вибалків, про розширення комунальних послуг в усіх районах, в тому числі і в нашому.

по підняти всіх людей, дорослих, молоді, дітей. Донести до їхньої свідомості, що необхідна і їхня участь у вирішенні цього життєво важливого, державної ваги і тання;

2. За участі шкіл, учнів, при допомозі господарників виявити замулені джерела, витокі рік і організувати їхнє очищення, висадження дерев, пагляд за їх охороною;

3. Постановити перед вищестоящими адміністративними, державними органами питання про недопустимість, шкідливість спорудження на річці Синюсі нового водосховища поблизу Добрянки.

Було б добре, якби в кожному місті, селі чи селищі, в сільських та міських організаціях і установах, на підприємствах наша молоді, комсомол теж нарешті по-справжньому «захворіли» б цією проблемою — і не на мить, не заради чергової кампанії, а на все життя...

І. ГУРЖОС.

Вільшанський район.

Постскриптом автора. Цілком згоден із матеріалами «МК» щодо озеленення центрів селищ, боротьби із забрудненням вулиць, ярів, вибалків, про розширення комунальних послуг в усіх районах, в тому числі і в нашому.

по підняти всіх людей, дорослих, молоді, дітей. Донести до їхньої свідомості, що необхідна і їхня участь у вирішенні цього життєво важливого, державної ваги і тання;

2. За участі шкіл, учнів, при допомозі господарників виявити замулені джерела, витокі рік і організувати їхнє очищення, висадження дерев, пагляд за їх охороною;

3. Постановити перед вищестоящими адміністративними, державними органами питання про недопустимість, шкідливість спорудження на річці Синюсі нового водосховища поблизу Добрянки.

Було б добре, якби в кожному місті, селі чи селищі, в сільських та міських організаціях і установах, на підприємствах наша молоді, комсомол теж нарешті по-справжньому «захворіли» б цією проблемою — і не на мить, не заради чергової кампанії, а на все життя...

І. ГУРЖОС.

Вільшанський район.

Постскриптом автора. Цілком згоден із матеріалами «МК» щодо озеленення центрів селищ, боротьби із забрудненням вулиць, ярів, вибалків, про розширення комунальних послуг в усіх районах, в тому числі і в нашому.

15 жовтня 1988 року

Трудовий семестр позаду, на цей раз ювілейний — тридцятий. Але він не відзначався громом аплодисментів під звуки фанфар. Була лише щоденна важка робота і проблеми, проблеми, проблеми... Про них ми писали, їх намагалися вирішувати. Але не про це сьогодні мова. Закінчився третій трудовий, і час підбити підсумки.

Робота обласного студентського загону з цього року ведеться за принципом самофінансування й самокупності. Коротко поясню в чому суть: чим краще будуть підготовлені загони, чим краще буде організована їхня робота в господарських організаціях, тим більше буде принесено користі народному господарству, тим більшою буде сума грошових коштів, перерахованих на поточний рахунок обласного штабу студентських загонів та в суспільно корисний фонд. Що це дасть? Покращиться практична допомога будзагонам. А збільшення сус-

пільно корисного фонду збільшить можливість поподорожувати, відпочити, оздоровитися, а також організувати фестивалі, як було цього року, зльоти. Отже, користь немала.

В області сформовано 55 студентських загонів, загальною кількістю 1207 чоловік. Точками прикладення зусиль студентів у цьому році були будівництво житла, ремонт тваринницьких об'єктів, культурно-побутових приміщень, водоводу «Дніпро—Інгuleць».

Бійці загонів небудівельного профілю працювали

ЮВІЛЕЙ

на збиранні й переробці сільськогосподарської продукції, на консервних заводах, в лікувальних закладах, піонерських таборах, в торгівлі.

Загалом стали до роботи студенти й учні чотирнадцяти навчальних закладів області.

Проте багато господарських організацій не змогли забезпечити роботою бійців загонів у повному обсязі. Це колгоспи «Мир» та імені Куйбишева Добровеличківського району, колгосп імені Ульянова Маловисківського району, Кіровоградське МПМК (тут через простої та незабезпеченість матеріалами був розформований кращий будівельний загін).

БЕЗ

гін минулого року «Бригантина» Кіровоградського будівельного технікуму. Відмовились від прийняття загонів через брак будівельних матеріалів Устинівське РПО — радгосп «Устинівський»; Маловисківське РПО — колгосп імені Ульянова; Олександрійське РПО — колгосп імені Свердлова.

Через таку слабку організацію праці в організаціях не впоралися з договірними зобов'язаннями 15 з 29 будівельних загонів.

Однак середня заробітна плата одного бійця в день склала 12,4 карбованця що вище на 2,56 карбованця порівняно з 1987 роком.

ФАНФАР

Виробіток за весь період збільшився порівняно з минулим роком на 77 карбованців і склав 1906 карбованців.

З сільськогосподарськими загонами стан справ значно гірший. У Компаніївському, Бобринецькому, Маловисківському районах більшість загонів використовувалися на малоефективних, низькооплачуваних роботах. І ось результат — знизилась середньоденна заробітна плата на 0,58 карбованця — до 2,92 карбованця.

Щодо патріотичного руху, його традицій студентство області і цього ювілейного року внесло свій вклад у скверницю славних справ.

Буквально декілька цифр. Цього року при обласному штабі створений суспільно корисний фонд студентських загонів. Кошти фонду використовуватимуться (крім того, про що сказано на початку) на допомогу дитячим будинкам, установам для ветеранів та інвалідів війни й праці, на участь у будівництві і реконструкції пам'ятників, на допомогу зарубіжним спілкам молоді і таке інше. Цей фонд створюється в основному з добровільних відрахувань бійців будзагонів. На 1 жовтня тут є 18 тисяч карбованців. З них 5.400 карбованців витрачено у вересні для оплати пільгових путівок бійцям загонів. За час зимових канікул 1989 року більше 5 тисяч карбованців буде витрачено для оплати туристичних путівок. Окрім того, 6000 карбованців виділено для придбання автобуса Кіровоградському дитячому будинку. З ініціативи воїнів-інтернаціоналістів, бійців будзагонів, 1000 карбован-

ців перераховано на будівництво пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам в Кіровограді, 500 карбованців перераховано в республіканський фонд пошуку.

У рік 70-річчя ВЛКСМ в обласному будівельному загоні народилася ще одна традиція: в Світловодську проведено I міжобласний фестиваль студентів «Дніпро-88».

Я зумисне не називаю кращих студентських загонів за підсумками трудового семестру, бо кожен борець, кожен лінійний загін доклав максимум зусиль, щоб справитися з поставленими завданнями. Виступаючі будуть підбити остаточні підсумки соціалістичного змагання. А зі сторінок «Молодого комуніста» хочу подякувати за роботу усім учасникам і організаторам третього трудового семестру 1988 року.

Ігор ГОЛУБОВСЬКИЙ,
командир обласного студентського загону.

ПОСТСКРИПТУМ ДО ТРЕТЬОГО СЕМЕСТРУ

Уроки трудового літа. Яні вони? Запитання до бійців «першачків» загону «Корчагінець» КІСМУ.

П. ЛУЗАН, командир: Я особисто з недовірою ставлюся до коефіцієнта трудової участі. Чому? Усі йдуть в будзагін працювати. А хто не хоче — будь ласка, ми нікого не тримаємо. Сам по собі фант, що будемо визначати такий коефіцієнт, вже з самого початку вносить в колектив якусь настороженість, загалом не дуже добре впливає на моральний клімат. Ми всі добре працювали і заробили 20 тисяч 300 карбованців поділили порівно на 20 чоловік.

В. ГАЛАТІН, борець: Багато часу витрачається на профпідготовку, а користі від неї — нуль. По-перше, через те, що проходить вона під час нашої сесії, а по-друге — багато голої теорії. Вчили нас двом будівельним спеці-

альностям, а нам треба було знати не тільки це. І поменше розказки, поменше підготовки на місці роботи. Це залежить, звичайно, не тільки від нас.

Наш кор.

СТУДЕНТИ НА ПОЛІ

Ні для кого не секрет, що своїми силами зібрати урожай господарства не можуть — дефіцит людських ресурсів, а тому за традицією у вересні Кіровоградський педінститут направляє і свої сільгоспзагони на допомогу колгоспникам. Цього року 600 наших студентів працювали на ланах області. І добре працювали.

Ось кілька епізодів. Студенти 25-ї та 26-ї груп філфаку, які працювали в селі Михайлівці Олександрійського району, провели суботник з перерахуванням зароблених грошей у фонд реабілітаційного центру. Добре попрацювали студенти-узбеки на полях цього ж району, працюю-

студентів 23-ї, 31-ї і 32-ї груп істфаку були задоволені колгоспниками і правління колгоспу «Україна». Таних прикладів можна навести багато.

Але хочеться сказати кілька слів докору тим керівникам на місцях, які за цифрами плану не завжди помічали людей, а тим більше не звертали уваги на потреби студентів. Не називаю цих господарств тільки тому, що всі ці проблеми керівники врешті вирішили, хоч і після неодноразових наїздів перевіряючих і відповідальних.

Незважаючи на такі моменти в цілому настрої бадьорі. Хочеться висловити через обласну комсомольську газету щире подяку студентам Кіровоградського педагогічного інституту за їхню працю, за чесне ставлення до свого громадського обов'язку і привітати із святом 70-річчям ВЛКСМ.

В. ПИЛИПЕНКО,
заступник секретаря комітету комсомолу Кіровоградського педагогічного інституту.

Будівельний загін імені Кірова Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування працював цього року в Компаніївці. 13 студентів відремонтували свинарник, переобладнали їдальню, в селі Сасівці побудували тир для школи.
На знімку: помісар будівельного загону імені Кірова Михайло БУРЛАКА. Фото В. ГРИБА.

Під таким заголовком 23 липня газета опублікувала кореспонденцію про трудові клопоти будівельного загону «Механік» у селі Родниківці Олександрівського району. За тиждень до закінчення трудового студентського літа отримали відповідь на критику від головного інженера Олександрівського райагробуду В. В. ОЛІЙНИКА:

— Адміністрація, розглянувши критичний матеріал обласної молодіжної газети на розширеному засіданні партійного бюро і технічній раді райагробуду, визнала факти неповної зайнятості будівельного загону «Механік» з Кіровоградського технікуму механізації сільського господарства. Дійсно, протягом першого тижня загін не забезпечили фронтом робіт. Не вистачало землерийної техніки, райагробуд не зумів виконати всі земельні роботи під зведення котельні та колгоспного гур-

тожитку. Кліматичні умови першої половини липня також зашкоджали.

Після обговорення критичної статті за загоном був закріплений досвідчений наставник, який практично допоміг бійцям будзагону. Хоч бракувало

„НЕТ ПРОБЛЕМ!“

райагробуду цементу, проте скрутне становище поліпшилось. Звели фундаменти, почали класти цеглу. За будівництвом закріпили автокран. Будівельні матеріали стали своєчасно завозитися на майданчик. Зараз кладка із цегли підходить до завершення, незабаром почнемо монтаж покриття із

Вересневі яблука

збирали в колгоспі імені Калініна
Новгородківського району майбутні
бухгалтери Кіровоградського техні-

ПІСНЯ ЗАГОНУ «ЕЛІОН»
КІРОВОГРАДСЬКОГО ПЕДІНСТИТУТУ
ІМЕНІ О. С. ПУШКІНА

«ЭЛИОН»

Теорему життя доказать нам надо,
Что не зря живем мы на земле-планете.
Ну-ка, друг, не кисни, ты же в стройотряде,
Ты же носишь гордо звание студента.

ПРИПЕВ:

Свое докажем обязательно,
Ведь «Элион» нам освещает путь.
Энергию, Лирику плюс
Изобретательность,
Оптимизм, Находчивость дома не забудь.

Не смотрите хмуро, мы не пустословим,
Что работать будем с нормою двойной,
За таких же юных, ставших маком в поле,
За ребят, что больше не придут домой.

ПРИПЕВ.

С неба прямо в руки звезды стали падать,
И горит костер наш бивнями сучков,
Мы высокой дружбой спаяны в отряде,
Нам до главных строек несколько шагов.

ному механізації сільського господарства. А ще картоплю й помідори, перебирали кукурудзу на колгоспному току... Вересень — місяць у колгоспі забарний, тому допомога студзагону завжди така бажана, така необхідна.

Бійці студзагону подружилися з комсомольцями села Верблюжжя. Участь у «Вересневих самоцвітах», дискотеках, вечорах відпочинку... Дружно й щиро аплодували верблужжани Катерині Піщанській, Золі Бондаренко, Сергієві Маслюкову, Світлані Герун та іншим учасникам прощального концерту. Добру пам'ять і конкретні справи залишили по собі у Верблюжжі учні технікуму.

На всіх роботах, зустрічах, концертах був присутній ще один член студзагону — Юрій Дюрдіце, колишній учень технікуму, воїн-інтернаціоналіст, який віддав життя за свободу і незалежність братнього Афганістану. Пам'ять про Юрія живе в серцях учнів технікуму.

Наш кор.

Новоархангельський район.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

нів: все буде в порядку, не хвилюйтеся. Однак... А саме облагробуд найбільше винен у тому, що студенти не довели договірні роботи до кінця. Тільки на критику газети керівники облагробуду й досі не зважились відповісти. Протягом трьох місяців.

Отож ще раз звертаємось з запитаннями до керівництва облагробуду, ЧОМУ ЗАГІН «МЕХАНІК» НЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИ НЕОБХІДНИМ БУДІВЕЛЬНИМ МАТЕРІАЛОМ! І ЯК ПОВИНЕН ВІДПОВІДАТИ ЗА СВОЇ ОБІЦЯНКИ-ЦЯЦЯНКИ СПЕЦІАЛІСТ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, АБСОЛЮТНО БАЙДУЖИЙ ДО ТІєї РОБОТИ, ЯКУ ВІН ПОВИНЕН ВИКОНУВАТИ (ПРОЧИТАЙТЕ ІЩЕ РАЗ «НЕТ ПРОБЛЕМ!»)

15 жовтня 1988 року

ТОВАРИШУ полковник! — Леонід Данилович, — рішуче поправляє він. — Як ви ставитеся до Габрієля Гарсія Маркеса? — ...Я не вважаю роман «Сто років самотності» кращою книгою всіх часів і народів.

Начальник відділу карного розшуку управління внутрішніх справ обласного полковника Л. Д. Горобець не належить до людей, які звикли давати інтерв'ю. Але не треба думати, що наші розмови стосуються виключно згаданого латиноамериканського письменника. Ще менше я прагнула перевірити інтелектуальність співрозмовника. Хоча духовність співрозмовника у будь-якому плані становить інтерес для журналіста...

Небажання полковника давати інтерв'ю пояснюється дуже просто: служба, яку він очолює, не афішується і виключає багатослів'я. Але в дні святкування 70-річного ювілею карного розшуку полковник вирішив зробити виняток.

Я не буду адаватися до традиційної форми інтерв'ю. Просто думки цієї статті виникли під впливом бесід із полковником. І не тільки з ним.

Карний розшук сьогодні — це, без перебільшення, передова лінія невидимого фронту боротьби із злочинністю, постійного двобою добра і зла. За сімдесят років свого існування карний розшук мало змінився, хіба що поле діяльності оперативників, як називають співробітників карного розшуку, розширилося. Колись, наприклад, сном і духом не чули

про наркоманію, гомосексуалізм. Першими, хто почав боротьбу з «голубими» і наркоманами, стали працівники міліції, карного розшуку, зокрема.

Служба у них така — бути першими, доки існуватиме злочин.

— Ви вірите в те, що колись злочинів не існуватиме? — запитала я якось у полковника.

— А чому ні? Все залежить від свідомості суспільства. Гадаю, суспільство моє стане високосвідомим. Я глибоко вірю в це. І кари не буде, — полковник зітхнув і посміхнувся (мовляв, на наш вік...) — Як там у Маркеса: «Тим родом людським, які приречені на сто років самотності, не судилося з'явитися на землі двічі».

ВЕРСІЯ КАПІТАНА ЗБОРОВСЬКОГО

Чого чекає читач від розповіді про карний розшук? Гострих моментів? Зухвалих дій злочинців і не менш зухвалих протидій оперативників? Я могла б сказати: будь ласка. В моєму блокуванні таких історій чимало. Але для подібного задоволення краще порадити читачеві звернутися до детективної літератури. Там зухвалості скільки завгодно, особливо в чтиві не дуже високої проби. Там сищики стріляють ледає не на кожному кроці, а що вже до переслідувань!.. Починаючи знайомство з карним розшуком, я теж че-

кала «погоню і пострілів». Та дуже швидко зрозуміла: головне тут — робота думки.

Розшук — це дуже древнє «мистецтво», з ним зналися ще в древній Спарті. Яким повинен бути лицар розшуку? Скажете,

мужнім, вольовим, загартованим, навіть відчайдушним. Все правильно. Але ще слід додати — розумним і терплячим. Навіть далеким від знання подробиць роботи карного розшуку зрозуміло, що у сищика мають бути десятки версій, перш ніж знайдуться сліди злочинця. «Буває», — розповідає начальник відділення карного розшуку УВС капітан Валерій Зборовський, — в кінці оперативного слідства, відпрацювавши найрізноманітніші версії, повертаєшся до першої, і вона виявляється істинною».

Трапляється, що оперативне слідство майже до кінця йде неправильним шляхом, як, наприклад, в історії з убивством пенсіонера Шевченка. Трапилося воно в 1978 році, а розкрито багато років згодом, коли в дії компанійських сищиків «втрутилися» оперативники УВС.

Однак це не означає, що втрата часу не має значення. Оперативність — насамперед швидкість, блискавичність дій оперативників. Багато злочинів залишаються нерозкритими саме тому, що втрачено час.

СЛІДИ

ЗАЛИШАЮТЬСЯ

Капітан Зборовський замислився:

— А ви справді вважаєте, що злочинець не залишає слідів? — запитав він. — Злочинці проникли в дім поночі, світла не світили, тільки раз, коли треба було його засвітити, — один з них загубив ніж, — вони накрили бабусю коздрю. Версія: щоб не впізнала? Отже, це був хтось із жителів села? Болячись, що стара впізнає. Та бабуся була так налякана, що наваряд чи допомогла б слідству.

Забігаючи наперед, скажу: злочинців все-таки знайшли. Ними справді виявилися колишні жителі села неповнолітній Г. і чоловік його сестри громадянин П., який раніше вже засуджувався. Чому саме цю стареньку обрали злочинці? Як запевняють вони слідство, в минулому бабуся грішила самогубством. Отже, повинні бути гроші.

Яким би «вмілим» не був злочинець, як би не остерігався, а сліди він все одно залишить. Ні неповнолітній Г., ні громадянин П. не сподівалися, що сищики так швидко вийдуть на них. Вони взагалі, не

Полковник Горобець (перевірає): Як би ми не трактували гласність, є питання, які ніколи не стануть набутком гласності. Таємниця слідства існує на тому, що комусь цього хочеться, а щоб ніхто не міг впливати на слідство на розкриття злочину. Щодо престижу, то я вам скажу, тут багато наших внутрішніх проблем.

«ЯГУАР»

І «ПАНТЕРА»

Проблеми, про які промовчав полковник Горобець, мені відомі. Найголовніша з них та, що робота в карному розшуку ускладнюється. Сьогодні ті, хто ще 10—15 років тому був лицарем розшуку, можливо й не знайшли б себе. Про це говорять і самі ветерани карного розшуку В. Д. Твердоступ, І. П. Брайловський. Обидва вони віддали карному розшуку кращі роки свого життя, здоров'я і талант. До речі, ось слово, яке не можна ігнорувати в розмові про карний розшук. Самозідданість, воля, професіоналізм, але без поняття таланту не обійтися. Саме це я зрозуміла у розмові з кавалером ордена Леніна, майором міліції у відставці В. Д. Твердоступом. Велика кількість злочинів розкрити Василем Даниловичем, розповідь про них могла б стати основою гостросюжетного твору.

В. Д. Твердоступ: Знаєте, що найголовніше для мене як оперативника, колишнього оперативника? Контакти з людьми. Більшість злочинів мені допомагали розкривати люди.

Підтверджую. Історії, розказані мені Василем Даниловичем, свідчать, що старий оперативник вміє спіряться на людей, робити їх співниками. Колись я, можливо, повернуся до цих історій, щоб розповісти про «людей залізних з ніжними серцями», а поки що скажу: найбільше вразила мене в розмові з Твердоступом його романтичність і безмежна віра в інтуїцію.

В. Д. Твердоступ: Тепер хлопцям працювати легше. У них спеціальна освіта. (Василь Данилович, між іншим, крім десятирічки, нічого не має, у розшук прийшов суворою військової пори), технічно вони озброєні так, що нам і не снилося. З людьми контактувати вміють. Нам з цього боку було важче. Та ви не сумнівайтесь: якби знову доводилося вибирати, пішов би тільки у розшук.

Про технічне оснащення нинішніх оперативників я маю деяке уявлення. На жаль, воно не таке оптимістичне, як у Василя Даниловича. А в тому, що ні він, ні Іван Леонітович Брайловський не зрадили б своєї долі, переконувати мене не треба.

Підполковник Брайловський, у минулому заступник начальника відділу карного розшуку обласного УВС, вважає свою професію «долею справжніх мужиків». На відміну від Василя Даниловича Твердоступа, про якого хочеться вигукнути «Є ще порох в порохівницях!», Іван Леонітович здається людиною врівноваженою, не схильною до емоцій. Хоч насправді це не зовсім так. Ось його думки: «Міліцію я поважаю не за форму, а за зміст. У тому, хто скоїв злочин, я завжди бачив людину. Вона заслуговує кари, але я повинен переконати її,

змусити зрозуміти силу свого падіння. А щоб переконати, я повинен першим заплакати. У злочинців, між іншим, надзвичайно загострене почуття справедливості, яке вони трактують за своїми поняттями і законами. Вовчим, зрозуміло. Це одна з причин того, що злочинці так важко адаптуються у реальному світі після покарання».

Те, про що говорить Іван Леонітович, має безпосереднє відношення до профілактики злочинності тобто попередження злочинів, якими займається карний розшук. Ми говорили про байдужість до тих, хто збачив і відбув покарання, як про спадщину застою. І Брайловський, і Твердоступ — люди «з тих часів». Василь Данилович, наприклад, вважав своїм прямим обов'язком турбуватися про таких людей, допомагав їм влаштуватися на роботу, з деякими колишніми злочинцями досі підтримує зв'язки. Так само й Іван Леонітович. Траплялося, «непевні люди із злочинного світу» допомагали розкривати злочин.

Кіровоградці, старші за віком, либонь, пам'ятають історію «Ягуара» і «Пантери». Багато нервів міліції поспували злочинці, які грабували сейфи, залишаючи на місці злочину записку — «Ягуар» і «Пантера». Грабіжники так знахобіли, що життя від них не було. Міліція влаштувала облогу, але безуспішно. Леда облога знімалася — новий злом сейфу. Як згодом виявилось, серед міліціонерів у грабіжників були «свої». А «засвітив» новоспечених гангстерів теж «свій», але вже з їхнього боку.

Траплялися у нас і Фантомаси, а ось свого сільського детектива Аніскіна не було. Не було? Розмовляючи з Твердоступом і Брайловським, я раптом зрозуміла, кого вони мені нагадують. Звичайно ж, знаменитого Аніскіна, героя твору В. Ліпатова, а ще більше кіногероя М. І. Жарова. Нагадують насамперед своєю вірою в людей. І якщо вже почалися літературні чи телевізійні асоціації, то пригадаю пісню з популярного телециклу про слідство, яке ведуть Знайки. Там співається, що віра в людей — найголовніша зброя правоохоронців.

КІЛЬКА СЛІВ

ЕПІЛОГУ

Мені доводилось спілкуватися з багатьма людьми карного розшуку, вислуховувати чимало думок про професію оперативника. Деякі наводила вище. Так, не все благополучно у цій сфері міліцейської роботи. Карний розшук вимагає від його працівників самопожертви. Я не перебільшую. Тут своїй роботі треба віддаватися цілодобово. Начальник відділення Ленінського РВВС м. Кіровограда Ю. В. Дрига з докором говорив мені: «Ну що ви про переваги твердите? Які в мене переваги? Це раніше, коли не було сім'ї, я ще міг похвалитися хоча б собі — оперативник! А тепер... У мене ж сім'я, яку я часто не бачу...»

І все ж люди, які пройшли школу карного розшуку, завжди залишаються переможцями. Я не називаю їхніх імен, бо ми не впізнаємо їх серед переможців, форми вони часто не носять.

Валентина ЛЕВОЧКО.

ДЕТЕКТИВ ВИХОДИТЬ НА СЛІД...

(Неювілейні роздуми)

...Ця історія трапилася влітку нинішнього року. Одним із учасників оперативної групи слідства був капітан Зборовський, з його слів її й переповідаю. Місце подій і «дійових осіб» з етичних міркувань не називатиму.

Жила на околиці села бабуся. Нікому не чинила зла, ні з ким не ворогувала. Однієї ночі прокинулася бабуся, відчувши, що в хаті хтось є...

А далі все, як в поганому детективі: знущання, насилля, тортури. «Хочеш залишитися живою, гроші давай, стара». А їх у бабусі від пенсії шість карбованців залишилося. Не вірили.

Перед оперативниками стояло досить складне завдання: знайти злодія, що не залишив ніяких слідів.

сподівалися що кара прийде!

Працювати у карному розшуку важко, карний розшук не порівняти з жодною іншою службою в плані нервової напруги, стресових навантажень.

Капітан Зборовський: Якщо раніше в карний розшук існував своєрідний конкурс, міг стати оперативником далеко не кожен, то сьогодні престиж карного розшуку падає.

Полковник Горобець: В чийх очах падає? Невже сьогодні вимоги до працівників карного розшуку зменшені?

Кор.: Капітан Зборовський не про вимоги говорить, як мені здається. А престиж розшуку падає в очах громадськості. І я скажу чому. Гласність...

ІМПОРТ ДІЛЯТЬ ПРОДАВЦІ?

● РЕЙД

30 вересня — завершальний день третього кварталу. Як правило, подібні «дати» запам'ятовуються довгими чергами в магазинах — зрозуміло, «викидають» для плану дефіцитні речі. У четвертому магазині «Військторгу», шоправда, черг не було. Бо не було на прилавках, коли зайшли в магазин члени рейдової бригади, і дефіциту.

Завідувач магазину ми побачили за перегородкою витриною в куточку, який навряд чи можна назвати підсобкою. Ганна Олександрівна Гончаренко якраз тримала в руках чоловічі напівчеревики. Поряд стояла її знайома. Видно, запросила її завідуюча, щоб поділитися радстю напівчеревики угорського виробництва купила, як сказала, своєму чоловіку.

Чоловіку? Нехай буде й чоловіку, що ж тут поганого? — так мірнували члени рейдової бригади. Їм не так легко було працювати: репліки так і дзижчали осами в повітрі:

— Ходять, зазирають скрізь...
— Це б ползали по долівці, — радили.
— Візьми віник, якщо зазираєш скрізь — підмети...

Все начебто говорилося жартома. Та додамо від себе — тон був їдкий, навіть пекучий. Чому? Так це ж зрозуміло: портативний телевізор, дитячі туфлі, блузка імпортного виробництва...

— Треба ж щось вам робити, то і нас звинувачуєте, що приховуємо, — говорила продавць Т. Н. Коршунова. — Телевізор стоїть собі на підвіконні...

Телевізор стояв дійсно на підвіконні в нерозкритій коробці. А слова, що його ще довгенько ніхто не купить, хочеться розв'язати: за таким телевізором у спеціалізованому магазині «Орбіта» — довгі списки бажаних придбати цю річ.

Китайські кросовки (дві пари), теж отримані зовсім недавно, з'явилися в ту мить, коли члени рейдової бригади знаходилися в підсобці. Їх, оті кросовки, так і не вписали в акт: «Обманюєте ви, — так говорилося перевіряючим, — кросовки були». Що ж, хай цей вчинок залишиться на совісті продавців: можливо й «недобачають» двоє рейдовиків, котрі не бачили отих китайських кросовок, коли зайшли в магазин.

— О, та це ж чоловіча імпортна туалетна вода! — вигукнув один з членів рейдової бригади.

І дівчина, яка теж брала участь у рейді, тільки вітхнула:

— Такий приємний запах у неї. Попахнеться зранку чоловік — день запах відчутний.

В акт куди фіксувалися «знахідки», і цю туалетну воду не записали, бо пояснення Т. Н. Коршунової ввели на сумні роздуми:

— То я купила своєму чоловікові за 15 карбованців з рук з магазину «Оксана» принесла мені цю туалетну воду знайому.

Зразу ж обмовимося: наступного дня ми побували в магазині «Оксана». Оту туалетну воду там не отримували вже з півроку, а продавці «Оксани» дуже обмовалися за вигадку...

Пізніше Тетяна Никифоровна не на март розхвалювалася: все ж-бо говорила сміючись, а коли довідалася, що свої слова зможе ще раз прочитати в газеті, аж засмувалася.

Хоча, можливо, сумувала ця жіночка і через іншу причину: адже від перевіряючих вона дізналася, що її доброче оббралі: втридорога переплатила за оту туалетну воду. Ще й такі «знайомі» в продавців бувають! Самі ж своїх «подруг» і «собирають». Як тут не згадати соціологічні дослідження, проведені в Москві. 90 процентів продавців (!) — нечесні на руку.

Буваючи не раз в отаких рейдах, скажемо, що і в нас, у Кіровограді, той процент нечесності, мабуть, не менший. Взагалі, про четвертий магазин «Військторгу», що по вулиці Орджонікідзе, можна було б і не писати. Подумав, дріб'язок якийсь познаходили.

За дріб'язок писати теж треба, а тим більше, ось це про що. Вже згадали угорського виробництва напівчеревики магазин отримав у день перевірки. Дві пари. Звичайно (тут і сумніватися зайве!) ті дві пари були розподілені між продавцями.

Покупили їх і не показали: навіть дратувати людей? Людей-то в магазині не дратували. Але оті продавці часто-густо дратують людей на вулиці. Неважко подивитися на дівчину, хлопця, людей старшого віку — і ви нерідко не помітите, якщо по імпортованому одягу, взутті визначите факт цієї людини. Не вірите? Ми, члени рейдової бригади, теж не вірили. Привітний, сумнівний в цьому. Коли ж...

Вже, здавалося б, все з рейдом було завершено: дописувалися пояснювальні, акт. Вже й третій продавець Людмила Яковенко, яка на час перевірки здавала в нас гроші, зібралася додому — в магазин зайшов юнак. Вийшла завідуюча (то був її син-десятикласник), з собою прихопив ті угорські напівчеревики. Син помігав — і поклав у торбинку. Клопотилива мама не забула показати своїй дитині і китайські кросовки (чи не йому вони й відклалися?). Вони теж сховалися в торбинку.

І тоді члени рейдової бригади не стрималися. Найбільше обурювалися дівчата — працівники з ВО «Червона зірка».

— Це ж як той хлопчик в десятому класі виділятиметься серед своїх товаришів! Добре дітям, чоловікам, родичам продавців! Кого-кого, а себе вони не образять. Не образять, здерши спекулятивну суму, із внайомих, як ото з туалетною водою.

— Як же бути тим, у кого мати й батько — робітники, отим десятикласникам як бути? — не вгадали дівчата...

А й справді: як же бути тим, хто далекий від «опіки» продавців? Неже купувати «з рук»? Бо ж, як бачили в даному магазині, все найкраще приліпає до рук працівників торгівлі. Як на запитання про совість тільки сміються, мовляв, її не взуєш і не одягнеш...

Є. ПІТЬ — оперуповноважений відділу боротьби з розкраданням соціалістичної власності і спекуляцій Ленінського РВВС, Л. ПОНОМАРЕНКО, Л. ШЕРБИНА — працівники ВО «Червона зірка», Ю. ЯРОВИЙ — спецкор «Молодого комунара».

Зайшовши до редакції, Олександр Іванович Мигалатій показав зачитаний до дір номер «Молодого комунара» дворічної давності.

— Тут надруковано критичний матеріал «На брак ліцензій не дають» про нашу бригаду ливарного цеху, — почав розповідати. — Писалося про нас як про бракоробів...

Потім Олександр Іванович пояснив:

— Тоді ми й справді працювали на вал, майже половина виробів була бракованими. Тепер все змінилось. Для нас критична публікація була своєрідною «візитною картою». Ганебною. Як же так! — думали ми тоді в бригаді, — неже так і залишимося осоромленими!

Олександр Іванович повідав, як почала його бригада експериментувати, застосовувати «свою» технологію. День за днем, місяць за місяцем. І нарешті, було знайдено вихід. Справа пішла на лад.

— Ось подивіться, — гордовито вийняв з портфеля аркуш «Блисків» О. І. Мигалатій. — Нас уже хвалять, що брак звели нанівець.

Через хвилину додав:

— Якщо не вірите моїм словам, прийдіть, подивіться. Поговоріть з людьми...

...Кореспондент газети після розмови побував на заводі «Гідросила». Слова бригадира ливарників підтвердилися. Навіть більше: надрукований два роки тому матеріал змусив переглянути своє ставлення до роботи всіх працюючих. Але про це краще розповість Олександр Іванович Мигалатій.

ЕКСПЕРИМЕНТ

Чи до лиця хвалитися своїми успіхами, та ще й через газету? Людська скромність ціниться набагато більше, ніж пестослів'я. Спочатку думалося: говоритимуть, мовляв, — вихваляю себе. Та вирішив розповісти про все пережите не заради слави чи виправдань, а через те що зачепила нас дворічної давності публікація.

Коли взявся за ручку, пригадалися мені віршовані рядки. Хай вже читач дарує, але дуже вже хочеться процитувати одну строфу:

...Чоб вырос сад —
Нужны не дни, а годы.
Тепло души
И нежность добрых рук.
Чоб овладеет искусством
садовода —
Познать немало надо
всяческих наук.

Я теж люблю садівництво, захоплююся цією справою. Скажете, а як же це стосується ливарної справи? Який би не захоплювався садівництвом — не було б і мого, вірніше — нашого винаходу.

На різні речі треба дивитися по-різному. От, наприклад, щоб дерево росло красивим, мало привабливу крону, треба вміло володіти пилюкою. Знати: які гілочки обпиляти, а які залишити. Відітнеш не ту гілку — назад її не приклеїш. Всюхне дерево. Так могла всохнути і наша справа.

Два роки тому, пишучи в згаданій статті про бригаду фрезерувальників механо-складального цеху № 2, про постачальників цієї бригади, згадували нас як бракоробів. Ними якраз були ми, ливарники з дільниці ЛТЦ-3.

Яких тільки слів нам не довелося почути! Ледацюги, невмільці... Не раз і не два приходили ми додому з порожніми кишенями у дні зарплат. Вирахування за брак сягали десятків карбованців. Збитки підприємству становили тисячі. За нових умов праці, на які ми переходили, — господарюнок, самокупність і самофінансування — ми додому й карбованця не зуміли б принести.

Та, як кажуть, не хлібом єдиним живе людина. Зачепила нас за живе

газетна публікація. Ніби вивела із довгої дрімоти. Треба (це всі знали) шукати вихід. Його начебто й не було. Місячний брак — 3—4 тисячі недоброякісних платин. У книжках — а ми в них заглядали! — нічого конкретного не знаходили. Продовжували штампувати брак.

Було прийняте рішення: експериментальним шляхом спробувати усунути неполадки. Вдома «спілкувався» я (і не тільки я — всі члени нашої бригади!) з технічною літературою, а на роботі продовжували експериментувати. Нічого не вдавалося. Ходили на дільницю до Володимира Бадова в МСЦ-2, розмовляли на лінії з робітниками, не пропускаяючи жодної операції фрезерувальників. Хотілося душею дійти до причини, яка заважає виходу газів з відливки.

Наші виробки — це заготовки. У спеціальній формі, які зветься коніями, заливаємо метал. А він швидко охолоджується. При цьому газ залишається всередині металевого виробу бульбачками. Це — як голландський сир: розріжеш, а там кружечки від повітря. Так і в наших виробках. Кому ж такі потрібні? Крім того, допала технологія (не буду вдаватися до опису всіх наших виробничих операцій). Хоч про одну не можу не сказати: брали в руки молот і гамселили ним по формі. Бо інакше виплавлений нами виріб з тієї форми неможливо було вийняти.

Чулися на нашу адресу глузування. Нам же було не до сміху: праця важка, технологія — гіршої й не придумаєш. Ще гірше — продовжували виготовляти брак. Вихід був поруч. Треба було тільки подивитися на ту саму річ іншими очима. Тобто — не лише подивитися, а й побачити. Якийсь за роботою подумав: в індукційній печі метал до стінок не приліпає. І в голові завертілось: а що як замість прокопчення форм, куди ми заливаємо метал для виготовлення виробів, та нанести той розчин, з якого виготовлена оббивка печі?

Попробували. Зразу ж і вдалося... Не переповідаймо всіх подальших наших експериментів. Їх було багато. Брак звели до мінімуму.

Нас керівництво заводу підтримало. Ще до того, поки буде оформлена документація на заміну технології, ми отримали дозвіл впровадити наш винахід у виробництво.

● ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Практичним шляхом тепер доводимо ефективність його відкриття.

Тепер з вдячністю згадую підтримку молодого представника держприймання Сергія Солдатова. Уявляю, що він (а має ж на це право!) вперся б на одному: ніяких експериментів, робіть все за відомою технологією і чекайте нової. Сергій без формальності, яка як ніколи шкодить економічній реформі, виявив бажання допомогти. Цікавився нашим винаходом, сам перепроверив усі розрахунки.

Зауважу, що винахід належить всім нашим бригаді ливарників. Мій іншим, важкий період поновлення для колективу став періодом становлення.

Особисто в мене було до двадцяти учнів, залишилися справжні ливарники. Причому — Олександр Голдасевич, Сергій Хижняк. Не згадали їх ні малі зарплатки, ні виробничі труднощі (ливарник — це одна з найважчих професій). Залишилися після роботи для виготовлення покривної решітки, випробовували її на практиці. І в кожному приходили години на дві пізніше.

Взагалі, новий підхід до вирішення проблем, пов'язаних з нашим виробництвом, у цеху — не новина. Наприклад, бригадир Євген Грудников теж потрапив у скрутне становище: у них так само, як і в нас, браку було часто-густо більше, ніж якісних виробів.

Євген застосував свій, як тепер кажуть, «продумовський» метод. Тепер і на їхній вулиці свято. І ніхто навіть не сподівався, що впроваджена у виробництво раціоналізація не лише допомогла позбутися браку, а й дала значну економію дорогого металу. Впевнено можу заявити, що ми не тільки відчували на собі творчий пошук на «Гідросилі». Ми самі включилися в цей рух. На дільниці ливарники схожі на струмок, що натікаєється то на соломинку, а то й на камінець, але все ж пробиває собі дорогу тільки вперед.

Так і ми: нещодавно свою дільницю розподілили на дві. Було як: керівників на дільниці — більш ніж потрібно. Хто за що відповідав — до пуття й не знали. Робітники жартували: ходять наше керівництво, один одного шукає — отака їхня праця. Тепер в дільниці № 1 і № 2 ввійшли конкретні бригади, конкретні допоміжні служби.

Міняється на очах наше життя, а разом з ним — і робота. Якщо раніше пропонували «кандидатів» на премії, подяки, для нагородження грамотами «зверху», то тепер цю роботу взяла на себе рада трудового колективу. Вирішили: годі кулуарно визначати переможців! Їх назве сам колектив.

Ще гірше було з отими горе-переможцями: тихі, покірні люди потрапляли «на око» начальству. Кому ж була потрібна така «ліпка»? Ми ще декілька років тому писали скарги в різні установи аж у Київ, Москву. І — ніякого результату. Сьогодні над минулим тільки сміємося: все вирішуємо колегіально, гуртом. Стало легше дихати: партгруппа, актив дільниці в змозі навести порядок і без допомоги зовні, яку, до речі, ми так і не отримали.

О. МИГАЛАТІЙ,
бригадир ливарної дільниці цеху ЛТЦ-3 Кіровоградського заводу «Гідросила».

КОМЕНТАР СТАРШОГО МАЙСТРА

ЛИВАРНОЇ ДІЛЬНИЦІ ЦЕХУ № 3

ОЛЕКСАНДРА МИКОЛАЙОВИЧА

ТЕЛЮПИ:

— Третинною нашої продукції раніше був брак. Про це свого часу писав «Молодий комунар». Ох і зачепила стаття ливарників, особливо їхнього бригадира! За натурою він людина спокійна, а тоді — не впізнавали чоловіка.

Щось вичитував з книг, робив... Це все виходило. А газету тримав постійно при собі. Навіть траплялося: отблиз, Івановичу, вже нічого не вийде! Тоді виймалася газета, яку свого роду вже й не прочитав, так затерлася...

— То наша «візитна картка». Вважайте, хлопці, наше робітниче лице. Бракоробів.

Зрештою, методом експерименту вдалося знайти вихід. Зараз мінімальний брак — 4,5 процента. Звичайно, заробіток трудівників зріс. Зараз він складає в середньому 300 карбованців. Хоч це — не головне.

Моя думка: та енергія, яка вирує в ливарників не дозволить їм сидіти без творчого дерзання. Нещодавно бригада Мигалатія викупила з ініціативою: щодня безплатно здійснювати профілактичне обслуговування 24 комплектів форм для заливки металу. Раніше цю роботу виконували наладчики. Запропонували ливарники збільшити норми на 50 заливок.

Що не кажіть, в очіка дільниці! І коли нас запитують: що ж трапляється, як це назвати, відповідь у нас є: у нас на дільниці — перебудова на ділі.

ПОНЕДІЛОК

17 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбольний огляд. 9.05 — Прем'єра художнього телефільму «Рабин Ізаура». 1. 2. 3 серії. В перерві — 10.05 Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Грає фортепіанне тріо Челябінської філармонії. Я. Брамс. Тріо до мажор. 16.20 — Програма Азербайджанського телебачення. 17.30 — Новини. 17.35 — «Ро-

би з нами, роби як ми, роби краще нас». 18.35 — Мультфільм. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Співає і танцює молодість. 19.20 — Курсом XIX партійної конференції. 19.55 — Прем'єра художнього телефільму «Рабин Ізаура». 3 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Балет. Балет...». 22.50 — Сьогодні у світі. 23.00 — Театр одного актора. Народний артист

РРФСР М. Козанов читає поеми Д. Самойлова.
▲ УТ
16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Кінопрограма «Міста і люди». 17.40 — ДЕНЬ ЗА ДНЕМ. (Кіровоград). 18.00 — «Комуністи — 80-х». 18.30 — «Камерний концерт» Твори для скрипки та фортепіано. 19.00 — Актуальна камера. 9.30 — «Часу решень — час дій». Бути чи не бути Бузь-

ним порогах. 20.00 — Теле-спортарена. 20.35 — Рекла-ма. 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Ме-телики високогір'я». Науко-во-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Музика. 5 кл. П'ята симфонія Л. Бетховена. 9.05

— Італійська мова. 10.05 — Учні СТУ. Основи інфор-матини і обчислювальної техніки. 10.35, 11.35 М. Горь-кий. «На дні». 10 кл. 11.05 — Сторінки історії. Зустріч у Політехнічному музеї з ред-колегією і авторським ко-лективом журналу «Вопросы истории». 12.05 — «Як гарту-валася сталь». Художній те-лефільм. 1 серія «Народ-ження». 13.10 — Новини. 13.15 — «Нежданно-негада-

но». Художній фільм із суб-титрами. 18.00 — Новини. 18.15 — Футбольний огляд. 18.45 — Грає Ю. Слесарев (фортепіано). 19.00 — «Слу-жу Радянському Союзу!». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Міжнародна панорама. 21.00 — Час. 21.50 — «Як гартувалася сталь». Худож-ній телефільм. 1 серія «На-родження». 22.55 — «Жива планета». Документальний фільм. 12 серія «Нові світи». 23.50 — Новини.

ВІВТОРОК

18 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Співає Т. Бобровицька. 9.00 — Прем'єра художнього телефільму «Рабин Ізаура». 3 і 4 серії. В перерві — 10.05 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — «П'ятирічка: діла і люди». Документаль-ний фільм «Точка прикла-дання». 16.20 — Концерт з Сардарпата. 16.50 — Мульт-фільм «Евдаха». 17.00 — Новини. 17.05 — «Пори ро-ку». Прикмети жовтня. 18.05 — Зустріч на землі Америки. 18.40 — Сьогодні у

світі. 18.55 — Аргументи пе-ребудови. Засідання клубу ділових людей в редакції га-зети «Правда». 19.55 — Пре-м'єра художнього телефіль-му «Рабин Ізаура». 4 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Про-жектор перебудови. 21.50 — «Еврика!» Про Всесоюзну зустріч вчителів-новаторів. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.35 — Співає О. Серов.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.25 — «Доброго вам здоров'я». 10.55 — Му-зичний фільм «Нова грань». 11.20 — «Стосується кожно-

го». На контролі — вико-нання постанови ЦК Ком-партії України «Про захо-ди по реалізації в республі-ці настанов ХХVII з'їзду партії, січневого (1987 р.) Пленуму ЦК КПРС в галузі національних відносин, по-силенню інтернаціонально-го і патріотичного вихован-ня населення». 12.35 — Но-вини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Пісні рідного краю. 17.40 — Документальний теле-фільм «Спочатку було сло-во». 18.00 — «Наука і час». Проблеми вирощування ку-

нурудзи на Дніпропетров-щині. 18.30 — Музичний фільм «Дивергент». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Теленарис «Шанс» (Втра-чено роботу. А що далі?) 20.20 — Грає ансамбль со-лістів державного академіч-ного театру опери та бале-ту УРСР ім. Шевченка. 20.40 — Реклама про автоматич-ний міжміський телефонний зв'язок. 20.45 — На добра-ніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Птахи наших надій». 23.05 — Ве-чірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Джун-гарський тритон». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Географія. 7 кл. Ко-рисні копальні СРСР. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учні СТУ. Естетичне виховання. Культура праці і виробни-цтва. 10.35, 11.35 — Геогра-фія. 6 кл. Африка. Рослин-ний і тваринний світ саван. 11.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Як гартувалася сталь». Худож-ній телефільм. 2 серія «Ви-

пробування». 13.10 — Нови-ни. 13.15 — У злагоді з при-родою. Документальний фільм. 18.00 — Новини. 18.15 — Ритмічна гімнастика. 18.45 — Мультфільм для дорос-лих. 19.00 — «9-а студія». 19.55 — Реклама. 20.00 — Ве-чірня казка. 20.15 — «До шістнадцяти і старші». 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Як гартувалася сталь». Худож-ній телефільм. 2 серія. «Ви-пробування». 22.55 — Нови-ни. 23.00 — Музична пере-дача «Ранкова пошта» (пов-тор).

СЕРЕДА

19 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Роби з нами, роби як ми, роби краще нас». 9.00 — «Рабин Ізаура». Худож-ній телефільм. 4 серія. 10.40 — Новини. 10.50 — А. Мелі-ков. Фрагменти з балету «Легенда про коханця». Ви-конує Великий симфонічний оркестр Держтелерадіо СРСР. 15.30 — Новини. 15.45 — «Місткіна з Наумана». Про життя і культуру північних народностей. 16.10 — Пре-м'єра документального те-

лефільму «Троє у головній ролі». 16.40 — Програма Ульяновської студії телеба-чення. 17.10 — Новини. 17.15 — «Здрастуй, музико!». «Хор плюс ми». 18.00 — Основи економічних знань. Журнал «ТелеЕко». 18.30 — «Діля Миша». Мультфільм. 18.40 — Сьогодні у світі. 18.55 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна СРСР — збірна Австрії. 21.00 — Час. 21.40 — Про-жектор перебудови. 21.50 — Актуальний об'єкт. Пре-м'єра документального те-лефільму «Хроніка зупине-

ного часу». 1 і 2 серії. 23.35 — Сьогодні у світі.
▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Муз. фільм «Буде виконано на-каз». 9.50 — «Село і люди». 10.20 — Фільм-концерт «Настрої». 10.40 — Від пер-шої особи. Письменник Р. Іванчук. 11.40 — «Шкіль-ний екран». 7 клас. Музика. «Творчість П. І. Майбороди. 12.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Муз. фільм «Буквинські картин-ки». 17.30 — Агропром: «Проблеми і пошуки». 18.00

— Мультфільм «Плюх та Пліх». (Кіровоград). 18.20 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Сонячне коло. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Шляхом оновлення». 20.00 — Перлини душі на-родної. 20.40 — Кіноанонс. 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Про-жектор перебудови. 21.50 — «Браво, Фігаро». Балетна вистава. 22.40 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Ан-

дрій Тимофійович Болотов, або Листи з XVIII століття». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — «Світ, що нас оточує». 1 кл. Всі професії потрібні. 8.55 — «Сходінка до Істини». Науково-популя-рний фільм. 9.05 — Німець-ка мова. 1 рік навчання. 9.55 — Таємниця «Летючого голландця». Науково-попу-лярний фільм. 10.05 — «Пта-хи і звірі під одним дахом». 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. Ленінська «Искра». 11.05 — Німецька мова. 2 рік навча-ння. 12.05 — «Як гартувалася

сталь». Художній телефільм. 3 серія «Подвиг». 13.10 — Новини. 13.15 — «Світ твоїх захоплень». Документальний фільм «Телевуаца». 18.00 — Новини. 18.10 — Лауреати Міжнародного конкурсу ім. П. Чайковського. С. Стадлер (скрипка). 18.55 — «Для всіх і для кожного». 19.30 — Му-зичний кіоск. 20.00 — Вечір-ня казка. 20.15 — «Закон гар-монії». 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Як гартувалася сталь». Художній телефільм. 3 серія. «Подвиг». 22.55 — Новини.

ЧЕТВЕР

20 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Футбол. Відбірковий матч чемпіонату світу. Збірна СРСР — збірна Австрії. 10.15 — Новини. 10.25 — Прем'є-ра художнього телефільму «Рабин Ізаура». 5 серія. 15.30 — Новини. 15.45 — Прем'єра документального фільму «Людина з базару». 16.10 — «Музична скарбни-ця». Я. Гайдн. Концерт ре-мажор для фортепіано з оркестром. 16.35 А. Т. Болотов. До 250-річчя з дня народ-

ження основоположника ро-сійської сільськогосподар-ської науки. 17.20 — Нови-ни. 17.25 — «...До шістна-дцяти і старші». 18.10 — «Вчимося демократії». Де-монізація і роль соціалі-стичного самоуправління. 18.40 — Хвилини поезії. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Мультфільм «Улюбленець публіки». «Лісовий концерт». 19.25 — Пошта цих днів. 19.55 — Прем'єра художньо-го телефільму «Рабин Ізау-ра». 5 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Резонанс».

«СРСР — США. Діалог про-довжується». 23.05 — Ма-ленький концерт. 23.20 — Сьогодні у світі.
▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Лі-ричні мініатюри. 9.35 — «ЗЕМЛЕ МОЯ». Хто врятує світ? 10.35 — Шкільний екран. 9 клас. Історія СРСР. 11.05 — Муз. фільм «Чарів-ниця вечорниць». 11.30 — Худ. фільм «Птахи наших надій». 12.45 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Республіканська фізико-ма-

тематична школа. 17.30 — «Колетив і п'ятирічка». 18.00 — Док. телефільм «Вічною пам'яттю дванад-цятго року». 19.00 — Ак-туальна камера. 19.30 — Чемпіонат СРСР з хокею «Сокіл». «Крила Рад». II і III періоди. В перерві — «Телепрестайм». 20.45 — На добраніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор пе-ребудови. 21.50 — Молодіж-на студія «Гарт». 23.20 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 —

Навчальна програма. «Ходін-ня Єрофея Хабарова». Нау-ково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Природознав-ство. 2 кл. Як звірі до зими готуються. 8.55 — «Навал ім. Москви». Науково-попу-лярний фільм. 9.05 — Іс-панська мова. 1 рік навча-ння. 9.55 — «Лісова метео-станція». Науково-популя-рний фільм. 10.05 — «Геноге-ографія, або Йдемо рахува-ти кішки». 10.35, 11.35 — І. Тургенев. «Батьки і діти». 9 кл. 11.05 — Іспанська мо-ва. 2 рік навчання. 12.05 —

«Як гартувалася сталь». Ку-додній телефільм. 4 серія. «Подолання». 13.10 — Но-вини. 13.15 — «Міста і роки». Документальні телефільми. 18.00 — Новини. 18.15 — «У світі таарин». 19.15 — Співає М. Стефюк. 19.30 — Ритмічна гімнастика. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Реклама. 20.20 — Грає А. Да-нилов (балалайка). 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор пе-ребудови. 21.50 — «Як гар-тувалася сталь». Художній телефільм. 4 серія «Подо-лання». 22.55 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

21 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Грає акордеоніст В. Тамман. 8.55 — «Рабин Ізаура». Худож-ній телефільм. 5 серія. 10.00 — Новини. 10.10 — Мультфільм «Шалка-неви-димка». «Де я його бачив!». «Кріт і транзистор». 15.30 — Новини. 15.45 — Програма Іркутської студії телеба-чення. 16.45 — Концерт ансам-блю «Нриниченька». 17.15 —

Новини. 17.20 — «Портрет». Прем'єра документального фільму «Закон збереження». 17.40 — «Чого і чому!». Пе-редача для дітей. 18.10 — «Новатори і консерватори». Вистава «Автодизайн-88». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Наш сад». 19.35 — Репортаж із засідання Ради Міністрів СРСР. 20.50 — Грає Б. Феоктистов (бала-лайка). 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «Пісня-88». 22.05 —

«Погляд». Вечірня інфор-маційно-музична програма.
▲ УТ
16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Фільм-концерт «Українська баркарола». 17.15 — «Снар-би Бразилії». Вистава для дітей. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Мультфільм «Три ведмеді» (Кіровоград). 18.30 — Муз. фільм «Карнавал». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 —

«Темп». Слідами виступів. Чому не використовуються поліуретанові клієти. 19.45 — «Незабутні». Народна арти-стка СРСР Л. Руденко. 20.35 — Реклама. 20.45 — На до-браніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Це було минулого літа». 1 серія. 23.10 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Пое-

зія садів». Науково-популя-рний фільм. 8.45, 9.35 — Іс-торія. 4 кл. «Петербург — нова столиця Росії». 9.05 — Англійська мова. 1 рік на-вчання. 9.55 — Семенов — Тянь-Шанський. Науково-по-пулярний фільм. 10.05 — Учні СТУ. Фізика. Будова і властивості кристалів. 10.35, 11.35 — О. Пушкін. «Пісня про віщого Олега». 5 кл. 11.05 — Англійська мо-ва. 2 рік навчання. 12.05 — «Як гартувалася сталь». Ху-

додній телефільм. 5 серія. «Боротьба». 6 серія «Без-смертя». В перерві — 13.10 — Новини. 18.00 — Новини. 18.10 — Сільська година. 19.10 — Незабутні музичні вечори. Концерт О. Образ-цовой. 20.00 — Вечірня каз-ка. 20.15 — «Це ви можете». 21.00 — Час. 21.50 «Як гар-тувалася сталь». Художній телефільм. 5 серія «Бороть-ба». 6 серія «Безсмертя». 23.50 — Новини.

СУБОТА

22 ЖОВТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Один Тамм». Науково-попу-лярний фільм про академіка І. Тамма. 8.55 — Грає К. Ро-дін (віолончель). 9.20 — «Чо-го і чому?». 9.50 — Прем'єра документального телефіль-му «Жалпа, або Родинні будні й свята». 10.20 — «Голоси народних інстру-ментів». 11.00 — Перебудова і культура. 12.00 — Кон-церт радянської пісні. 12.25 — «В країнах соціалізму». 12.55 — «Для всіх і для

кожного». 13.30 — «У світі тварин». 14.30 — Новини. 14.40 — «Діючі особи». 15.20 — Міжнародна панорама СРС. ФРН. 16.20 — Хви-лини поезії. 16.25 — До 70-річчя ВЛКСМ. Художній фільм «Атана». 17.55 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак». «Динамо» (Ки-їв). 19.50 — «І жертва і всерйоз». 20.20 — Концерт А. Дішова. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — «В суботу ввечері». «Золотий диск». Про і Всесоюзний кінофе-стиваль популярних жанрів

в Одесі. 23.30 — «До і після опіючості».
▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — «Народні таланти». 10.15 — «На шляхах республіки» По-года. (Експрес-інформація) 10.20 — До 70-річчя ВЛКСМ. Худ. фільм «Лиха біда по-чаток». 11.30 — Муз. фільм «Жити — це співати». 12.25 — «Доброго вам здоров'я». Попередження захворюван-ня зубів. 12.55 — «Пісня скликає друзів». Телефестив-аль піонерської пісні. 13.40 — «Нічні розваги». Вистава

В перерві — 14.45 — Нови-ни. 15.55 — «Нові видання». Телефіша. (Експрес-інфор-мація) 16.00 — Танці наро-дів світу. 17.00 — «Суботні зустрічі». Метаморфози на-воколо дитячого одягу. 18.30 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл». «Торпедо». (Горь-кий). III період. 19.15 — Ак-туальна камера. 19.50 — «Скарби музеїв України». 20.05 — «Юрій Юзюбинський». Штрихи до політично-го портрета. 20.50 — На до-браніч, діти. 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор перебудови. 21.50 — Вперше на ек-

рані У. худ. фільм «Це бу-ло минулого літа». 2 серія. 23.10 — Вечірній вісник.
▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Науково-пізнавальні програ-ми телебачення ЧССР. 9.05 — «Здоров'я». 9.50 — Пере-будова і право. 10.05 — Про-грес, інформація, реклама. 10.50 — Альтернатива. 11.50 — Філософські бесіди. Світ свідомості. 12.55 — Хо-кей. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 13.15 — «Не було клопоту...» Ху-додній фільм із субтитрами. 16.20 — «Спокута». Прем'єра

музичного фільму за моти-вами опери М. Вериківсько-го і поемою Т. Шевченка «Наймичка». 18.40 — Пре-м'єра мультфільму «Відобра-ження». Циркова вистава за участю Ю. Нікуліна і М. Шуй-діна. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Реклама. 20.20 — «Наша слащина». 21.00 — Час. 21.40 — Прожектор пе-ребудови. 21.50 — «Голос Бразилії». Естрадна програ-ма. 22.25 — Екран докумен-тального фільму. Прем'єра телефільму «Амба». 22.50 — Новини.

НА ЧЕРГОВОМУ занятті міської молодіжної літ-студії «Сіваха» звітував юний прозаїк, восьми-класник СШ № 5 Володи-мир Бабич. Він прочита-вав три оповідання, в обговоренні яких взяли участь Антоніна Назарів, Віра Яшан, Валерій Со-рокін та інші. Твори Во-лодимира справили при-

ємне враження, але ра-зом з тим початківцю порадили звернути серйозну увагу на мову (зба-гачувати власний лекси-кон), не зловживати гіперболою тощо. Сподобалася всім па-родія шестикласниці Ярослави Бабич, яку во-на написала на вірш по-ета М. Братана.

Потім лунали нові по-езії Лесі Калусті, Вікто-ра Шила, Володимира Назаренка, Леоніда Ноца-ра, Петра Довбенка і Ро-мана Любарського. Порадував студійців своїм прозовим трипти-хом Олег Сусленський.

Соковита, образна мова його етюдів припала всім до душі. Наступного разу своїм творчим до-робком перед сівахами звітуватиме Олег Суслен-ський.

Із своїми новими пере-кладами із творів сучас-них німецьких письмен-ників познайомив літсту-дійців Ростислав Немцев. Наступне заняття «Сі-вача» відбудеться 26 ЖОВТНЯ в приміщенні обкому комсомолу 18-й години.

В. ВАСИЛЕНКО.

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

До кінця жовтня ц. р. ветерани Великої Вітчиз-няної війни та воїни-ін-тернаціоналісти можуть оформити передплату на трилогію К. М. Симонова «Життя і смерть». Для цього треба з'явитися за адресою: Кіровоград, вул. Луначарського, 36, мага-зин «Передплатні видан-ня».

15 жовтня 1988 року

сцена
екран
арена

ЛЕНІНГРАДСЬКА група «Союз» ще мало знайома любителям музики, але ім'я Ігоря Романова — керівника цієї групи добре знають усі. Досить згадати його роботу у групі «Земляни». Під час виступу групи «Союз» у Кіровограді на початку жовтня наш громадський кореспондент зустрівся з лідером групи.

КОР.: Ігоре, яка історія створення групи «Союз»?

Ігор РОМАНОВ: Група була створена у квітні 1986 року з молодих, нікому не відомих музикантів, котрі не грали в жодних колективах. Я спеціально пішов на це, тому що не ставив перед собою мети набрати «зірок» рок-музики, а саме виховати з молодих хлопців свого роду лідерів. В багатьох це спрацювало, на сьогоднішній день музиканти колективу здорово виросли і вже щось собою являють на нашій рок-сцені.

Але тоді, у 1986, ви починали з нуля; не було

апаратури ні світлової, ні звукової. У травні 1986 року починалися репетиції, а восени — гастролі. До того часу я написав приблизний репертуар; поставив перед собою мету створити групу, яка буде грати не шлягери, як в свій час співали «Земляни». Хоча це був

юз» стала офіційним колективом Ленконцерту, відбулися перші гастролі. До речі, Кіровоград став одним з перших міст, що побачили наш колектив.

КОР.: Чи були які-небудь зміни у складі групи і хто грає у групі «Союз» зараз?

почав займатися скрипкою. Одного разу сказав батькам, що найгіршим для мене днем став день, коли мене віддали до музичної школи, і вони вирішили, що мені не треба туди ходити.

На сьогоднішній день моя улюблена група — «Ван Хален». Люблю роботи Інгві Мальмстіна, Тоні Макальпіна, Гаррі Мура. Це люди, на яких мені хотілося б рівнятися.

КОР.: Як ви ставитеся до нових вінь радянського року?

І. Р.: Зараз появилось багато різних груп, серед яких є справді та-

«ГОДІ ГРАТИ ШЛЯГЕРИ»

би, звичайно, легший шлях: узяти пару шлягерів, відомих усьому Союзу, і з ними виходити на сцену. Ні, ми вирішили грати справжню рок-музику. Стилістика нашого нового репертуару принципово відрізняється від «Земляни». Дуже багато і зараз вважають, що Романов — це «Трава біля дому», «Наснадері», «Злітна смуга». Це все у минулому, ми стали грати більш важкий рок. Стараюся не писати текстів ні про що. У вересні 1986 року ми здали нашу програму, до основної якої був покладений цикл пісень на вірші Миколи Денисова під назвою «Світ». «Світ любові, дружби, сумнівів, переживань, світ нашої планети». Були знайдені цікаві режисерські вирішення світлового і сценічного шоу. Група «Со-

І. Р.: Зміни були. З моменту створення групи залишилося, крім мене, два постійних учасники. Це Віктор Дробиш — класичні і Валерій Гаршеничев — вокал. З березня 1987 року на бас-гітарі грає Олег Печоркін, і зовсім недавно у колектив прийшов Костянтин Іванов — ударні. Усі хлопці — випускники музичних училищ Ленінграда. Середній вік учасників — 26 років.

КОР.: А як ви самі прийшли в музичний світ?

І. Р.: У дитинстві мене віддали до музичної школи. З 2-го класу я

Проте я закінчив три класи музичної школи по класу скрипки. Через рік після цього музика мене все-таки підкорила. Закінчив музичну школу по класу баяна. У той час почав займатися гітарою. Продовжував ці заняття в армії. Через рік після армії поступив у музичне училище при консерваторії по класу гітари, там же почав професійно грати на ній.

У 1978 році разом з Нисельовим затіяли створити групу, яка стала б грати рок на професійній сцені. Тоді рок-група ще було мало, стояла ера ВІА. У 1979 році відбулися перші гастролі «Земляни». Спочатку ми працювали від Кемеровської філармонії, потім — від Науги. І наразі Ленконцерт. У 1985 році у мене визначилися свої думки, погляди, переконання. Володимир Нисельов у «Землянах» творив у шлягерному напрямі, а я все життя виховувався на рок-музиці і завжди хотів грати рок. Тому наші шляхи розійшлися, і у 1986 році був створений «Союз».

КОР.: Чи підтримуєте ви стосунки з іншими учасниками «Земляни», які зараз грають у різних групах?

І. Р.: Наші шляхи більше не перехрещувалися. Вони грають в інших групах, грають у своєму визначеному стилі.

КОР.: Як ви ставитеся до стилю «хеві-метал»?

І. Р.: Я дивлюся на «метал» як на молодшого брата «хард-року». Сучасний «метал» набагато жорсткіший, енергійніший, швидший, ніж рок 20-річної давності. Та принципово своєю музичною будовою він мало чим відрізняється від класики «хард-року» — композиції «Діп перл», «Лед Зепелін».

КОР.: Кого ви можете назвати своїми вчителями у музичному світі?

І. Р.: Звичайно, усі ми навчалися на західних групах. В свій час це були Джіммі Пейдж і Річі Блекмор. Але минає час, усе змінюється, з'являються нові лідери.

лановиті. Групи «Кіно», «Аліса», «ДДТ» — цікаві текстові групи. У них є сильні лідери: Костянтин Кінчев, наприклад, буквально вишує енергією, передає її і слухачам. Але музичний рівень багатьох нових груп трохи не відповідає рівню їх лідерів. Мало виконавчої майстерності. Адже ми говоримо про музику, а не тільки про тексти.

Як гітаристів хочу виділити Валерія Гаїну («Круїз»), Володимира Кузьміна, хлопців з «Майстера» Сергія Попова і Андрія Большакова. Подобається творчість молодого московської групи центру Стаса Наміна «Парк Горького», яка вже встигла записати диск у Америці. Там підібралися цікаві музиканти.

КОР.: Ваші творчі плани?

І. Р.: Сподіваюся, що на «Мелодії» вийде наша платівка. У листопаді збираємося записати свій другий диск. Брали участь у культурній програмі Днів «Комсомольской правды» в ЧССР. Недавно ми повернулися з фестивалю в Гамбурзі, де показали себе. Нас запросили взяти участь в музичному ярмарку у Франкфурті, де будемо виступати разом з якоюсь англійською групою і відомою шведською групою «Меццо Форте». Також ми готуємо програму англійською мовою.

Практично усі пісні, які ми виконуємо зараз, вже мають англійські тексти. Може, з часом запишемо платівку для англословянських країн. Адже англійською мовою зараз співають групи зі Швеції, Німеччини, Японії та інших країн світу. Щоб вийти конкурентоздатними на світовий ринок, обов'язково треба знати англійську мову.

Бесіду вів Д. ТКАЧЕНКО.

Вісім днів Дюка

Пізно ввечері 9 вересня цього року позаплановим рейсом із Москви в Одесу прилетіли відомі кіноактори, режисери, сценаристи, письменники, музиканти, кінокритики, журналісти, зйомочні групи телепрограм, іноземні гості. Всі вони стали учасниками I Всесоюзного кінофестивалю «Золотий Дюк». У форумі взяли участь зарубіжні кінорежисери.

Чому «Золотий Дюк»? 2—7 жовтня минулого року в Одесі пройшла дискусія-огляд «Одеська альтернатива», присвячена відомості радянських фільмів. Велася розмова про сьогоднішній і майбутнє кіно. Тоді учасники і виборили емблемою цього своєрідного фестивалю «Золотого Дюка» — статую першого градоначальника Одеси — герцога (по-французьки — дюка) де Рішельє, встановлену поблизу знаменитих Потьомкінських сходів. Ця емблема дала назву новому кінофоруму, стала його візиткою і головним призом.

«Золотий Дюк» не має аналогів в історії вітчизняних кінофестивалів. Тут уперше були представлені тільки фільми популярних, масових жанрів, таких як детектив, фільми пригод і фантастики, мелодрама, трилер, комедія, мюзикл. У конкурсний показ входило шість радянських і шість зарубіжних стрічок. Ось вони: «Вбити дракона» («Мосфільм», режисер М. Захаров), «Мертвотник» («Азербайджанфільм», В. Мустафев), «Злодії в законі» (кіностудія імені М. Горького, Ю. Кара), «Пан оформлювач» («Ленфільм», О. Тепцов), «Голка» («Казахфільм», Р. Нугманов), «Фонтан» («Ленфільм», Ю. Мамін), «Лабіринт» (США, Джім Хенсон), «Остання імператриця» (Китай, Чень Цянь, Сунь Цінго), «Голуба безодня» (Франція, Люк Бессон), «Полізд у Голлівуд» (Польща, Радослав Пивоварський), «Готель «Пушпак» (Індія, Сінгітам), «Вальс на банановій шкірці» (Угорщина, Петер Бачо). У 20 кінотеатрах Одеси під час фестивалю демонструвалася велика кількість позаконкурсних фільмів.

Були і відкриття, і розчарування. Фільм молодого ленинградця Юрія Маміна за сценарієм В. Вардунаса «Фонтан», комедія про біди старого будинку і його жильців, справедливо став володарем головного призу «Золотий Дюк», порадував тонким гумором, гострою сатирою та ідним сарказмом. Фільм же «Злодії в законі» режисера Юрія Кари за мотивами новел Фазіля Іскандера залишив гірке відчуття досади і питання: за кого ж нас мають кінорежисери? Дивився я в одеському кінотеатрі імені Фрунзе, як злочинці ду-

шать у камері міліціонера-правдолюбця, заперотеного у в'язницю причетним до мафії прокурором, і здавалося, що я вже це бачив. А такі справді бачив! Італійський фільм «Зізнання комісара поліції прокурору республіки». Різниця між цими фільмами в неістинних деталях. «Борода-ті штампин» — убийство батьком розпусної дочки, боротьба двох злочинних кланів. Словом, стрічка бездарна, але вона... відзначена призом. Хай читач не лякається. Одеса є Одеса: Одесити з їхнім особливим почуттям гумору встановили приз і найгіршому фільмові. Нагорода називається «ККК» — комерція, кон'юнктура, кіт.

Із побаченого запам'ятався фільм «Голка». З нього видно, що перебування дійшла і до «Казахфільму». Режисер-дебютант Рашид Нугманов правдиво показав світ наркоманії. Після «Асеп» симпатизую рок-групі «Кіно» і її лідеру Віктору Цюю. У «Голці» Цюй грає головну роль — Моро і робить це так само талановито, як лише музику й співає. Стежачи за грою Цюя, розумієш чому «Кіно» не загубилося серед багатьох рок-груп середньої руки.

Питання з класики: а судді хто? Очоловав журі режисер Ельдар Рязанов, допомагали йому письменники Віталій Коротич, Михайло Жванецький, художник Ілля Глазунов, композитор Микита Богословський, індійська кіноактриса Раджніда, критик Макс Тесє із Франції і Клаус Едер з ФРН, ну, і звичайно, глядачі. Що зіпсувало настрій, та й не тільки мені, то це відсутність у конкурсній програмі фільмів українських митців. Не пройшли турнірного відбору «Гришник» і «Дама з папугою» довженківців, а також картина «Бранець замку Іф», знята майстрами Одеської кіностудії разом із французами. Стрічки були показані поза конкурсом, думка публіки про них була високою.

У програмі фестивалю були творчі зустрічі з кінорежисерами Москви, Києва, Ленінграда. Всі вісім днів фестивалю вирували на Дерибасівській та Приморському бульварі веселі ярмарки, балагани, процесії. Був проведений фестивалний конкурс літературно-художніх журналів, і в результаті опиту громадської думки переміг «Огонек».

Фестиваль стане традиційним. Головний приз краіному фільмові популярного жанру «Золотий Дюк» розігруватиметься раз на два роки.

В. РОВЕНЬКОВ.

Одеса—Олександрія.

**Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.**

**«Молодой коммунар» —
орган Кировоградского
областного комитета
ЛКСМ Украины.**

На українському мові

**НАША
АДРЕСА:**

**316050,
МПС.**

**м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.**

Телефони:
редактора — 2-54-26; за-
ступника ре-
дактора — 2-29-92; від-
повідального
секретаря — 2-27-65; відді-
лів: комуні-
стичного виховання — 4-66-79,
4-64-21; комсомольського життя
та економіки — 2-04-84; учнів-
ської молоді і соціальних про-
блем — 2-59-82; фотолaboratorії —
4-94-94; оголошень — 4-28-96;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

**Друкарня імені Г. М. Димитрова
видавництва
«Кіровоградська правда»
Кіровоградського обкому
Компартії України,
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.**

БН 08606. Індекс 61103.

Зам. № 458. Тираж 52648.

Над номером працювали:
художник — О. Босий,
складач машинного набору — Л. Бруєва, складачі
вручну — Н. Старостіна,
Л. Урсаленко, коректори —
Л. Коваленко, Л. Сердюченко, цинкограф —
О. Шербина; друкарі —
В. Чистяков, М. Янковий,
відповідальний черговий —
Ю. Яровий.